

Verslag openbare ochtendvergadering commissie Mobiliteit, Groen en Openbare ruimte

Datum 5 december 2024
Locatie Stadhuisbrug 1, Utrecht
Verslag door dhr. C. de Bouter (Notuleerservice Nederland)
Vaststelling verslag

Aanwezigen

De voorzitter, dhr. H. Stellinga (CDA), de wethouder, mw. R. Streefland, de commissiegriffier mw. M. Friele, de leden dhr. D. Bosch (UtrechtNu!), dhr. F. Dekkers (GL), dhr. R. van der Graaf (CU), mw. R. Heijne (GL), mw. Y. Hessel (Utrecht Solidair), mw. J. Kool (VOLT), dhr. C. Nyqvist (Stadsbelang Utrecht), mw. T. O'Connor (EenUtrecht), dhr. M. de Pagter (VVD), mw. A. Sasbrink (PvdD), dhr. R. Snijder (Student & Starter), dhr. T. Stam (PvdA), mw. N. Stylianou (D66), dhr. M. Usta (DENK), dhr. J. Vasters (D66), mw. J. Zwinkels (CDA)

Verslag openbare ochtendvergadering commissie Mobiliteit, Groen en Openbare ruimte

1.	Opening	2
2.	Vaststellen agenda 5 december 2024	2
3.	Vaststellen ingekomen agenderingen	2
4.	Verslagen	4
5.	Toezeggingen/moties	4
6.	Ingekomen stukken	5
7.	Raadsvoorstel Uitgangspunten voor de samenwerking tussen gemeente en keldereigenaren bij het herstel van het wervengebied	5
Lijst van toezeggingen		23

1. Opening

De **voorzitter** opent de vergadering om 10.02 uur en heet de aanwezigen en de mensen thuis welkom. Hij heeft geen mededelingen. Hij constateert dat er ook geen mededelingen van commissieleden en van het college zijn.

2. Vaststellen agenda 5 december 2024

De **voorzitter** wijst erop dat de commissieleden en hij gezamenlijk de verantwoordelijkheid hebben om de onderwerpen binnen de vastgestelde tijd te bespreken. Het Heerlijke Avondje is gekomen en het zou fijn zijn voor de gezinsleden van de leden, als de vergadering tijdig stopt. Hij denkt dat dit lukt, er is maar één inhoudelijk agendapunt. Hij vraagt de leden op elkaar aan te sluiten en interrupties en antwoorden kort te houden. Hij stuurt daarop. In de app is door de heer Bosch voorgesteld om het debat over de knip in de Catharijnesingel te verplaatsen naar een later moment. Spreker vraagt de heer Bosch dit voorstel toe te lichten.

De heer **Bosch** (UtrechtNu!) wil dat debat voeren met de nieuwe wethouder Mobiliteit en liever niet met een vervanger. In de tweede plaats heeft zijn fractie nog een aantal technische vragen uitstaan die niet zijn beantwoord. Daarom heeft hij de commissieleden verzocht het debat te verdagen. Uiteindelijk zijn er voldoende duimen omhoog gegaan om dat te doen, vandaar zijn verzoek. De commissie moet dat natuurlijk nog wel vaststellen.

De **voorzitter** ziet dat er geen andere leden zijn die hierover iets willen zeggen. Hij constateert dat de commissie dit agendapunt doorschuift naar de volgende vergadering en dat zij de gewijzigde agenda vaststelt.

De heer **Bosch** (UtrechtNu!) wil zeker weten of dat dan met de tijd van nu is.

De **voorzitter** wilde daar net iets over zeggen. Hij wijst erop dat met het verschuiven van dit agendapunt de spreektijden gehandhaafd blijven. Als leden de volgende keer iets willen inbrengen over het punt Catharijnesingel, dan is het zaak vandaag niet alle spreektijd op te maken voor inhoudelijke onderwerpen die de commissie vandaag behandelt. De commissie heeft dus de spreektijd voor dit onderwerp en de volgende keer voor de Catharijnesingel.

3. Vaststellen ingekomen agenderingen

De **voorzitter** merkt op dat de volgende vergadering op 16 januari 2025 is. Voor 14 januari 2025 is een raadsinformatiebijeenkomst (RIB) van zestig minuten gepland over de parkeerapp. Dit is geagendeerd door de heer De Pagter. De griffie ontvangt graag op korte termijn een schriftelijke agendering. De behandeling in de commissie is twee dagen na de RIB. Dat is vrij kort op elkaar. Hij weet niet of commissieleden daar iets over willen zeggen. Spreker vraagt de heer De Pagter hoeveel tijd hij hieraan wil besteden in de commissie.

De heer **De Pagter** (VVD) meent dat de vorige keer de tijd al is besproken. Er waren in elk geval veel fracties die mee wilden doen. Voor het onderwerp is gauw anderhalf uur nodig. Hij probeert de tekst vandaag rond te sturen.

De **voorzitter** constateert dat hierop geen reacties komen. Dan wordt het dus negentig minuten. Bij de vergaderstukken zitten geen ingekomen agenderingen, maar spreker heeft begrepen dat verschillende commissieleden nog iets willen agenderen.

Mevrouw **Sasbrink** (PvdD) heeft twee onderwerpen die zij wil agenderen. Het ene is de brief over het Rondje Stadseiland in combinatie met de petitie die de raad zojuist heeft ontvangen. Zij heeft van het college begrepen dat er nog wel ruimte is om dingen mee te geven. De agenderingstekst zou zijn: Kijken wat de commissie nog wil zeggen om van de kaders te mogen afwijken. Zij merkt hierbij op dat zij tussen de aanbieding van de petitie en deze vergadering nog niet genoeg tijd heeft gehad om te kijken wat die alternatieven zijn. Als die er niet zijn, kan deze agendering weer worden ingetrokken. Het tweede punt dat zij wil agenderen is de raadsbrief over de

Taxiverordening. In die gisteren ontvangen brief wordt een aantal maatregelen aangekondigd om de kwaliteit te verbeteren. De PvdD wil daar nog iets aan toevoegen.

5 Mevrouw **Stylianou** (D66) brengt naar voren dat haar fractie graag meedoet met de agendering voor de petitie.

De **voorzitter** vraagt mevrouw Sasbrink hoeveel tijd zij nodig denkt te hebben.

10 Mevrouw **Sasbrink** (PvdD) merkt op dat de PvdD de enige fractie is die wil ingaan op de Taxiverordening. Het kan in een kwartier, tenzij iemand zich hierbij aansluit.

De heer **Bosch** (UtrechtNu!) wil zich juist bij de agendering van die Taxiverordening aansluiten.

15 De **voorzitter** stelt vast dat de commissie instemt met zijn voorstel om de taxiverordening voor een halfuur te agenderen

Mevrouw **Sasbrink** (PvdD) kan in de app niet terugvinden welke fracties allemaal mee wilden doen met her Rondje Stadseiland. Van dat aantal hangt het af.

20 De **voorzitter** vraagt de leden wie mee wil agenderen.

De heer **De Pagter** (VVD) weet niet of het nodig is dit te agenderen. Daar worstelt hij even mee.

25 De **voorzitter** constateert dat vijf of zes fracties voor agendering zijn. Hij vraagt of een uur voldoende is.

De heer **Dekkers** (GL) denkt dat het korter kan. Hij zou in elk geval een heel korte inbreng hebben. Het moet in een halfuur of driekwartier kunnen.

30 Mevrouw **Sasbrink** (PvdD) denkt dat alle leden wel ongeveer hetzelfde willen. Driekwartier zou ook wel kunnen, maar zij vindt het heel lastig, wanneer vijf fracties ook iets willen zeggen.

35 De **voorzitter** concludeert dat het driekwartier wordt. De commissie heeft het zelf in de hand. Als de commissie heel uitgebreid gaat debatteren, gaat zij over haar tijd heen.

De heer **Vasters** (D66) geeft aan dat D66 gisteren via de app en de mail heeft meegedeeld dat zijn fractie de versnelde aanpak 30 km/uur wil agenderen. Twaalf fracties willen mee agenderen. Er lijkt brede steun te zijn. Daarom lijkt het hem goed hiervoor in elk geval negentig minuten uit te trekken.

40 De **voorzitter** hoort van de griffie dat het misschien wel 120 minuten moet worden.

Mevrouw **Hessel** (Utrecht Solidair) agendeert ook mee.

45 De heer **Vasters** (D66) zou voor de zekerheid 120 minuten willen voorstellen.

De **voorzitter** noteert 120 minuten.

50 Mevrouw **O' Connor** (EenUtrecht) merkt op dat haar fractie vanochtend heeft aangekondigd de raadsbrief over het plan van aanpak van het Rekenkameronderzoek 'Van droom naar daad' te willen agenderen. Zij denkt aan negentig minuten.

De **voorzitter** ziet dat VOLT, PvdD, D66, VVD en GL willen mee-agenderen.

55 De heer **Van der Graaf** (CU) meent dat erbij stond in de mededeling dat het ook mogelijk is dit in de volgende commissievergadering te behandelen, dus die van 13 februari 2025 en niet in die van 16 januari 2025. Hij ziet het lijstje agenderingen al aardig oplopen. Misschien is het voor het oplossen van de puzzel gemakkelijker om dit punt mee te nemen naar 13 februari 2025. De CU agendeert dan graag mee.

De **voorzitter** ziet dat een aantal fracties een voorkeur heeft voor negentig minuten. Hij ziet dat de commissie instemt met negentig minuten.

De heer **Van der Graaf** (CU) merkt op dat de CU in de app een agendering heeft aangekondigd. Er speelt nogal wat rond het fiets-parkeren bij stations. Bij Utrecht Centraal is de Jaarbeursstalling al een tijdje gesloten. Dat heeft impact op andere stallingen in dat gebied. Ook heeft de commissie een brief gekregen over fiets-parkeren bij het station Vaartsche Rijn. Het leek de CU goed een wat breder debat te agenderen. Acht fracties stemmen daarmee in. Hij denkt dat hiervoor in elk geval negentig minuten moet worden uitgetrokken.

De **voorzitter** stelt vast dat de commissie instemt met zijn voorstel hiervoor negentig minuten uit te trekken.

De heer **Van der Graaf** (CU) noemt voor de griffie de fracties die in ieder geval meedoen: UtrechtNu!, PvdA, VVD, VOLT, Student & Starter, D66, de heer Paalman en GL.

De **voorzitter** constateert dat er verder geen voorstellen voor agendering zijn.

De heer **De Pagter** (VVD) heeft een punt van orde. Volgens hem is niemand van het CDA aanwezig, behalve dan de voorzitter. Het CDA had ook nog iets aangekondigd en dat is hier niet besproken.

Dit plaatst de **voorzitter** voor een dilemma. Mevrouw Zwinkels zit in de Adviescommissie Controle en Financiën. Misschien kan iemand anders voor het CDA waarnemen.

Mevrouw **Hessel** (Utrecht Solidair) agendeert mee met het CDA.

De **voorzitter** constateert dat dit punt in elk geval is geagendeerd. Hij vraagt of mevrouw Hessel ook gedachten heeft over de lengte van de spreektijd.

Mevrouw **Hessel** (Utrecht Solidair) meent dat hiervoor ruim de tijd moet worden genomen. Er valt immers heel veel over te zeggen. Zij zou er zestig of negentig minuten voor uittrekken, afhankelijk van wie meedoet.

Mevrouw **Sasbrink** (PvdD) hoeft niet mee te agenderen. Maar mevrouw Zwinkels heeft wel de hele commissie gemaild dat de gewenste behandeltijd zestig minuten is, met een goede motivering daarvoor.

De **voorzitter** stelt, met dank aan mevrouw Hessel voor het waarnemen voor mevrouw Zwinkels, voor het te agenderen voor zestig minuten. Dat wordt dan waarschijnlijk wel februari 2025.

De heer **De Pagter** (VVD) meent dat het punt van EenUtrecht sowieso naar februari 2025 zou gaan.

De **voorzitter** hoort van de griffie dat er dus nog een punt is dat naar februari 2025 gaat. Het punt van mevrouw Zwinkels gaat dan dus naar februari 2025.

Mevrouw **Hessel** (Utrecht Solidair) lijkt dat prima.

4. Verslagen

De **voorzitter** deelt mee dat de griffie geen tekstuele opmerkingen heeft ontvangen over de verslagen van de vergaderingen van deze commissie van 17 en 24 oktober 2024. Hij stelt vast dat iedereen akkoord gaat met de verslagen. Die zijn daarmee vastgesteld.

5. Toezeggingen/moties

Mevrouw **Sasbrink** (PvdD) heeft een opmerking over toezegging 793. Daarin staat dat in de voortgangsrapportage Verkeersveiligheid van het najaar ook informatie zou worden opgenomen

over busvervoer en over dieren. Het gaat de PvdD er vooral om dat in de brief die de commissie gisteren ontving niets staat over dieren, terwijl er de vorige keer wel iets over stond. Die gegevens moeten er wel zijn. Voor de PvdD is deze toezegging niet op een afdoende manier ingevuld.

5 De heer **Snijder** (Student & Starter) merkt op dat bij een motie uit 2021 van zijn oude collega mevrouw Sturkenboom geen fatale termijn staat. Zijn fractie vraagt zich echter wel af of er nog iets gaat komen en of er nog over wordt nagedacht. Hij begrijpt dat wethouder Streefland hier geen antwoord op kan geven, maar hij vraagt er toch naar.

10 De **voorzitter** vraagt naar de titel, het nummer en het jaar van de motie. Dan kan de wethouder in U-reka kijken.

De heer **Snijder** (Student & Starter) deelt mee dat de titel is 'Poen voor opschaling groen'. De motie is op 15 juli 2021 ingediend.

15 Wethouder **Streefland** kan nu nog niet reageren. Maar het college zal zorgen voor een antwoord.

6. Ingekomen stukken

20 De **voorzitter** heeft zojuist een petitie in ontvangst mogen nemen over Rondje Stadseiland Oog in AL. Het voorstel is deze in handen te stellen van het college. De raad ontvangt een afschrift van het antwoord. Hij vraagt of iedereen daarmee akkoord gaat. Later komt er ook een debat over, het is geagendeerd.

25 Mevrouw **Sasbrink** (PvdD) verzoekt het afschrift van dat antwoord ook actief naar de commissie te sturen zodat dat eventueel bij het debat kan worden betrokken.

30 De **voorzitter** begrijpt van de wethouder dat dat mogelijk is. Hij constateert dat hiermee de lijst van ingekomen stukken is vastgesteld. Verder staat een brief over uitgangspunten voor de samenwerking met keldereigenaren op de lijst van ingekomen stukken met het voorstel deze allemaal te betrekken bij het debat van zo meteen. Hij constateert dat iedereen hiermee akkoord gaat.

35 De heer **Bosch** (UtrechtNu!) heeft iets dat eigenlijk een punt van orde is. Hij ziet dat hier vandaag wordt gefilmd. Waar is dat voor?

Mevrouw **Friele** antwoordt dat wordt gefilmd voor een documentaire over de werven. Aangezien dat onderwerp nu op de agenda staat worden hier ook beelden gemaakt.

40 De heer **Bosch** (UtrechtNu!) heeft daar geen probleem mee. Hij was benieuwd waarom er werd gefilmd.

Mevrouw **Friele** merkt op dat dit in de appgroep was aangekondigd.

45 De heer **Bosch** (UtrechtNu!) heeft dat gemist.

De **voorzitter** schorst de vergadering om 10.22 uur en heropent deze om 10.28 uur.

7. Raadsvoorstel Uitgangspunten voor de samenwerking tussen gemeente en keldereigenaren bij het herstel van het wervengebied

50 De **voorzitter** licht toe dat met dit voorstel de uitgangspunten worden vastgelegd voor het vervolg van de samenwerking tussen gemeente en keldereigenaren bij het herstel van het wervengebied. Het is een raadsvoorstel, het onderwerp wordt dus in twee termijnen besproken. Er is voor dit punt negentig minuten gereserveerd.

55

Mevrouw **Heijne** (GL) wijst erop dat de situatie heel anders is dan een paar jaar geleden. Het was een ingewikkeld dossier waarbij de verhouding tussen gemeente en keldereigenaren een dieptepunt bereikte. Een oplossing voor herstel en kostenverdeling was nog ver uit beeld. Nu is het geheel anders. In een zorgvuldig proces met keldereigenaren wordt gewerkt aan herstel van vertrouwen en wordt een basis gelegd voor samenwerking om het kostbare erfgoed te herstellen en te behouden. Daarvoor wil zij het college, de ambtenaren en zeker ook de keldereigenaren hartelijk danken. Nu liggen de uitgangspunten voor een financiële regeling en de samenwerking tussen keldereigenaren en gemeente voor. Dit voorstel gaat in een andere richting dan die waarin college en raad in 2021 zochten. Toen werd meer gedacht in termen van schadevergoeding, nu wordt ingezet op een bijdrage in het herstel. Voor GL is in dit dossier het allerbelangrijkste het behoud en het herstel van het erfgoed. GL ziet dit als een gedeelde verantwoordelijkheid voor gemeente en eigenaren. Daarom is het ook belangrijk dat partijen goed samenwerken. Een financiële regeling moet eenvoudig zijn en zekerheid bieden, maar moet ook tegemoetkomen aan deze gedeelde verantwoordelijkheid. GL vindt het ook belangrijk dat zorgvuldig wordt omgegaan met publiek geld. GL ziet het belang van het ontzorgen van de eigenaren. Door het inkijkje dat de commissie kreeg tijdens de technische sessie werd spreekster duidelijk hoe complex dit is. Zij had zich dit niet gerealiseerd en kan begrijpen dat meer mensen zich dat niet realiseren. Zij kan zich voorstellen dat een eigenaar daar echt niet alleen voor wil staan. Het lijkt GL verstandig om kennis en ervaring te bundelen. Het is goed dat de gemeente hierin de regie voert en dit samen met de eigenaren doet. De voorliggende uitgangspunten en de financiële regeling voldoen aan wat voor GL belangrijk is in dit dossier. Haar fractie steunt dit voorstel.

De heer **De Pagter** (VVD) ziet het herstel van de werven als een omvangrijk en vooral ook belangrijk project. De monumentale middeleeuwse werfkelders zijn wereldwijd bekend als een uniek stuk erfgoed. Zij moeten behouden blijven voor toekomstige generaties. Het is ook een ontzettend complex project, met veel belangen. Dat hebben college en raad in de afgelopen jaren wel gemerkt. De VVD heeft dit dossier altijd kritisch gevolgd. In het verleden hebben helaas veel keldereigenaren het vertrouwen in de aanpak van de gemeente verloren. Dankzij een commissie van wijzen is sinds 2021 het tij langzaam gekeerd. De VVD stelde al bij de vaststelling van het programmaplan in 2021 voor om ruimhartig te zijn bij het herstel van de kelders en ervan uit te gaan dat veel schade aan de kelders is veroorzaakt door de gemeente, het zogenaamde bewijsvermoeden. Toen steunde de raad dat nog niet. Zijn fractie is heel blij om te zien dat het college na het opdoen van twee jaar ervaring nog een stap verder gaat. In plaats van allerlei onderzoeken te laten uitvoeren naar oorzaken van schade in elke individuele kelder gaat de gemeente nu bijdragen in de herstelkosten of zelfs het opdrachtgeverschap overnemen. Dat is een goede stap, de VVD is daar positief over. Ook is de VVD blij met het draagvlak dat er is onder de keldereigenaren, getuige de steun van de Vereniging De Utrechtse Werfkelders. De rust lijkt teruggekeerd te zijn in dit dossier. Hij complimenteert iedereen die daarbij betrokken is daarmee.

De heer **Stam** (PvdA) hoort de heer De Pagter veel spreken over het draagvlak bij de keldereigenaren. Dat is ook heel belangrijk, maar hoe behoudt de gemeente het draagvlak in de stad? Er wordt best wat publiek geld gebruikt om particuliere kelders te onderhouden.

De heer **De Pagter** (VVD) denkt dat het draagvlak in de stad bij dit dossier geen probleem is. Iedereen wil dat die werfkelders behouden blijven voor volgende generaties. Niemand wil ingestorte werfkelders als gevolg van zwaar verkeer dat eroverheen gaat omdat er onenigheid is over schade. De gemeente moet hier gewoon de schouders onder zetten.

De heer **Stam** (PvdA) stelt dat natuurlijk ook de PvdA vindt dat dit probleem moet worden aangepakt. Maar hoe ziet de heer De Pagter de balans tussen het gebruik van publiek geld en het onderhoud van particuliere kelders? Waar ligt voor de VVD de grens?

De heer **De Pagter** (VVD) vindt het eigenlijk jammer dat de PvdA deze vraag stelt. Daarmee wordt de discussie opnieuw geopend. De gemeente moet ruimhartig zijn, juist om deze kelders te herstellen. Voor een groot deel is schade veroorzaakt door zwaar verkeer of door andere oorzaken die bij de gemeente liggen, andere schade misschien niet. Juist om te voorkomen dat moet worden bekeken welke schade nu precies is veroorzaakt door wat vindt de VVD het belangrijk dat de gemeente ruimhartig gaat compenseren met een bijdrage in de herstelkosten zodat de kelders behouden blijven. Dit soort discussies helpt daar niet bij, de gemeente moet juist heel goed bijdragen. De VVD maakt zich nog wel zorgen over drie aspecten van dit voorstel. Dat

zijn in de eerste plaats de risico's van het overnemen van het opdrachtgeverschap. Het klinkt aantrekkelijk om dat volledig over te nemen en er komt heel veel op keldereigenaren af. Het is ook logisch dat de gemeente de opgedane ervaring met aannemers kan benutten bij het herstel van de werfkelders, maar daar zitten ook risico's aan. Wat gebeurt er, als er toch meer kosten zijn bij het herstel dan verwacht? Wat gebeurt er, als iets misgaat? Hoe brengt het college dit soort risico's en andere in kaart? Hoe zorgt het college ervoor dat zowel de eigenaren als de raad goed op de hoogte worden gehouden van die risico's zodat de raad kan bijsturen? Het blijft een groot project met inderdaad veel publiek geld.

Mevrouw **Heijne** (GL) wijst erop dat dit project onderdeel is van de Regeling risicovolle projecten. Zoekt de heer De Pagter naar iets aanvullends of zou dat een goede manier zijn om dit dossier te blijven volgen zoals de gemeente al jaren doet.?

De heer **De Pagter** (VVD) lijkt dit een heel goede manier om dit te volgen. Maar het lijkt hem ook van belang dit soort punten mee te nemen. Het tweede punt van zorg is het meedoen van keldereigenaren. Voor al die kelders als erfgoed in deze gemeente is het van belang dat zoveel mogelijk eigenaren meedoen met het herstelprogramma. De regeling moet ook zo aantrekkelijk zijn dat vrijwel alle keldereigenaren, en liefst allemaal, gaan meedoen. Hij meent dat het college dat met de VVD eens is. Er is ook nog een groep keldereigenaren die niet zo positief is over dit voorstel. De raad heeft daar enkele dagen geleden ook nog een mail van ontvangen. Hoe houdt het college die groep aangehaakt en hoe betreft het college uitdrukkelijk die groep bij de uitwerking? Is het college bereid om actief het gesprek te blijven voeren met keldereigenaren die twijfelen of zelfs niet meedoen, als hun kelder aan de beurt is? De VVD blijft graag op de hoogte van het aantal keldereigenaren dat wel en dat niet meedoet aan en van de redenen om niet mee te doen. Dat kan gebeuren bij dat soort rapportages. Kan de wethouder dat toezeggen? Sprekers derde punt betreft de besparing die dit voorstel oplevert. De VVD zou het onverstandig vinden, als het college zich bij de komende voorjaarsnota rijk gaat rekenen en het budget voor het kelderherstel gaat verlagen en dat geld b.v. gaat gebruiken voor het opvullen van gaten in de gemeentelijke begroting. De VVD wil van de wethouder een toezegging dat het college het budget pas gaat verlagen, als er een aantal jaren echt ervaring is opgedaan met deze regeling zodat er een goed beeld is van de risico's en de bereidheid van keldereigenaren om mee te doe. De VVD wil het budget voorlopig echt intact houden voor dit belangrijke project.

Mevrouw **Kool** (VOLT) hoort dat de VVD zich lyrisch uitspreekt over de wonderschone grachten en de binnenstad. Dat is terecht. Aangezien een deel van de schade is veroorzaakt door verkeer over de grachten vroeg zij zich af of de VVD ook openstaat voor b.v. beperking van het autoverkeer in de binnenstad of voor een autovrije binnenstad.

De heer **De Pagter** (VVD) stelt dat de schade voor een heel groot deel wordt veroorzaakt door zwaar verkeer. In de vorige raadsperiode heeft de VVD het college aangemoedigd daartegen maatregelen te nemen. Die maatregelen zijn uiteindelijk gelukkig genomen. De binnenstad helemaal autovrij maken is een heel andere discussie. Dat raakt ook de keldereigenaren zelf, die hebben ook een auto. Dat is iets van een andere orde en voor een ander moment.

Mevrouw **Kool** (VOLT) erkent dat het vrachtverkeer gelukkig aan banden is gelegd. Maar vrachtverkeer is niet de enige veroorzaker van schade. Elektrische auto's zijn b.v. een stuk zwaarder dan auto's met fossiele brandstof. Zij zegt niet dat de binnenstad onbereikbaar moet worden voor alle bewoners, maar beperking van autoverkeer lijkt haar een heel logische stap. Is de VVD het hiermee eens?

De heer **De Pagter** (VVD) vindt dit echt een discussie voor een ander moment. Mevrouw Kool kent het algemene standpunt van de VVD over het beperken van autoverkeer. Dat kan alleen, als er draagvlak voor is onder omwonenden en bewoners. Dat kan niet zomaar vanuit de gemeente worden opgelegd. Er moet dan weer een gesprek worden gevoerd met de buurt. In eerste instantie is de VVD hier niet voor.

Mevrouw **Sasbrink** (PvdD) gaat in op de wens van de heer De Pagter om het budget in stand te houden. Dat lijkt de PvdD ook heel verstandig, maar door de wijziging in de vorm waarin de gemeente de bewoners tegemoet komt is misschien het einde zoek. Heeft de heer De Pagter er

vertrouwen in dat dit budget genoeg is om aan de behoefte aan al die subsidies en tegemoetkomingen te voldoen?

De heer **De Pagter** (VVD) voorziet dat de gemeente heel veel gaat besparen op al die onderzoekskosten om voor individuele kelders te bekijken welke schade nu precies door wie en wat is veroorzaakt en wie die schade moet vergoeden. Met dit voorstel gaan die kosten weg. Het is een ruimhartige regeling om te voorkomen dat de gemeente in een juridisch conflict terechtkomt. Hij denkt dat er op deze manier geld overblijft, maar dat moet blijken. Daarom wil hij wachten totdat er in de komende jaren ervaring is opgedaan.

Mevrouw **Stylianou** (D66) begint namens D66 met complimenten over het proces. Haar fractie ziet ook die verschuiving. Het is mega-complex en zij denkt dat het college en de ambtenaren erin slagen om hier de juiste toon te vinden en ook om comfort te creëren voor de raad en in toenemende mate ook voor de keldereigenaren op de route die nu gezamenlijk zal worden bewandeld. Zij heeft een van de brieven genomineerd voor de Beste brief van dit jaar omdat zij vindt dat de complexiteit van het onderwerp daarin helder wordt weergegeven. Zij heeft geen grote punten bij dit raadsvoorstel, maar zij maakt zich wel zorgen over de ondernemers. Wat eraan gaat komen is best ingrijpend. Tijdens de technische sessie werd aangegeven dat het anders was dan de Amsterdamse Straatweg waar vanmiddag over wordt gesproken, maar zij vindt het toch ergens hetzelfde. Er gaat immers een weg open, zaken moeten dicht voor langere tijd en het heeft ook impact op de lokale economie. Daarom wil zij dat in het uitvoeringsprogramma of in een aparte brief speciaal aandacht wordt geschonken aan de ondernemers. Zij heeft daarbij drie punten. Zij wil dat er samen met de eigenaren van de kelders en de hurende ondernemers naar de planning wordt gekeken. Als er eenmaal overeenstemming is over de planning, wil zij ook dat de raad zeker weet dat ondernemers die zich later vestigen in het gebied ook op de hoogte worden gebracht van de plannen. Dat is immers niet alleen een verantwoordelijkheid van de verhuurder, maar ook van de gemeente. Voorkomen moet worden dat mensen niet weten dat hun zaak daar na een jaar dicht moet. Daarbij hoort ook het helder communiceren van de verdeling van de kosten van restauratie en renovatie zodat iedereen weet waar hij aan toe is. Een nieuwe werf en een nieuwe binnenkant die qua planning naadloos op elkaar aansluiten zou natuurlijk geweldig zijn. Ook wil D66 dat de bereikbaarheid en de toegankelijkheid zo groot mogelijk blijft. Daar kan best iets leuks van worden gemaakt. Zij denkt dan aan een soort experience in het gebied die de ondernemers samen met OvU (Oog voor Utrecht) kunnen ontwikkelen. Toen het gebied bij de Stadhuisbrug openlag is gemeten dat er gewoon minder mensen komen. Zij weet niet of het een avondlichtjestour of disco-avondshopping moet worden, maar zij wil er iets leuks van maken. Er wordt steeds gezegd dat de werven zo iconisch zijn, maar laten de gemeente en de ondernemers er dan voor zorgen dat ook dit herstel iconisch wordt. Daar moet de gemeente echt aan meewerken en zij moet niet zeggen dat het schadelijk en lastig is. Zij roept op om daar al vroeg naar te kijken.

Mevrouw **Zwinkels** (CDA) is benieuwd naar waar D66 dan letterlijk op doelt. De gemeente is bezig deze werfkelders te herstellen vanwege de veiligheid en hun positie als erfgoed. Het is dan belangrijk om even te kijken naar wat iconisch herstel dan zou zijn en in hoeverre de gemeente daar dan als enige met gemeenschapsgeld voor zou opdraaien.

Mevrouw **Stylianou** (D66) geeft aan dat het daar niet om gaat. Het gaat meer om het faciliteren van ideeën. Het CMU (Centrummanagement Utrecht) heeft, toen hier de Stadhuisbrug openlag, gemeten dat alle winkels, ook de winkels waarvoor de straat niet open was, veel minder klandizie hebben gekregen. Als de straat een jaarlang openligt, dan doet dat echt wel iets. Daarom moet de gemeente volgens haar goede ideeën verwelkomen. Dat betekent niet dat de gemeente er een miljoen in moet stoppen om er iets leuks van te maken. Ondernemers zijn vindingrijk genoeg om daar samen een voorstel voor te doen. De gemeente kan dat dan faciliteren of in elk geval bekijken wat mogelijk is.

De **voorzitter** merkt op dat de antwoorden iets korter kunnen zijn, evenals de interrupties.

Mevrouw **Zwinkels** (CDA) meent dat haar vraag niet is beantwoord. Het is een tof voorstel, maar het is niet zo dat de commissie bezig is hier allerlei leuke ideeën op te doen. De commissie is gewoon serieus bezig met herstel in een ontzettend complexe operatie die de gemeente samen

met de bewoners en de ondernemers wil uitvoeren. Zij begrijpt nog steeds niet waar D66 over begint en waar die fractie op uit is.

5 Mevrouw **Stylianou** (D66) is wel verrast. Zij is benieuwd naar wat de inbreng van het CDA straks zal zijn over ondernemers. D66 maakt zich zorgen om die ondernemers en wil naast een goede planning en alles wat zij haar inbreng heeft genoemd ook de ondernemers ondersteunen om het een beetje meer dragelijk voor hen te maken. Het is geen leuk vooruitzicht dat iemands zaak een jaar dicht gaat en daar niets tegenover staat. Er is ook geen recht op nadeelcompensatie. Dat heeft de commissie gehoord tijdens de technische sessie.

10 De **voorzitter** vraagt mevrouw Stylianou iets korter te zijn.

Mevrouw **Zwinkels** meent dat dit een heel andere casus is dan de Amsterdamse Straatweg. Mevrouw Stylianou zal de inbreng daarover van het CDA nog horen. Dat is een stuk negatiever en meer verwijtend richting college dan bij dit dossier. Daar heeft de gemeente het totaal laten liggen. De gemeente heeft daar de ondernemers echt in de problemen gebracht. Dat is iets heel anders dan wat hier plaatsvindt. Bij de Amsterdamse Straatweg heeft de gemeente een heleboel dingen gecombineerd.

20 De **voorzitter** vraagt mevrouw Zwinkels wat haar vraag is.

Mevrouw **Zwinkels** (CDA) vraagt aan D66 waarom deze fractie die vergelijking maakt en het vergelijkbaar maakt met dit dossier. Die parallel vindt zij gewoon onterecht.

25 Mevrouw **Stylianou** (D66) zegt alleen maar dat de gemeente moet leren dat zij bepaalde situaties voor kan zijn. Dat het heel ingrijpend kan zijn voor de ondernemer erkent het CDA volgens haar. Spreekster meent dat de gemeente wel meer aandacht kan geven aan hoe zij de ondernemers kan helpen in plaats van te zeggen: "Sorry, je zaak moet een jaar dicht en succes ermee".

30 De heer **Stam** (PvdA) vraagt of D66 met bijdragen compenseren vanuit de gemeente bedoelt dat een bedrijf geen eigen bijdrage hoeft te leveren aan kelderonderhoud.

35 Mevrouw **Stylianou** (D66) ontkent dit. Zij heeft helemaal niets gezegd over eigen bijdragen. Haar mening daarover is conform het voorstel. Spreekster heeft nog één puntje. Tijdens de technische sessie werd aangegeven dat er een kostenplafond wordt uitgewerkt of dat er in ieder geval wordt gekeken of dat dat kan worden opgenomen in de kostenberekening. D66 kijkt uit naar wat de effecten van zijn.

40 De heer **Van der Graaf** (CU) brengt naar voren dat ook de CU de inspanningen waardeert van keldereigenaren, ambtenaren, college en vele anderen om te komen op het punt waar dit project nu op staat. Het is een complexe situatie rond de werfkelders en er mag gezegd worden dat er nu een regeling ligt die op een ruim draagvlak rekent en waaraan hard is gewerkt. Hij dankt daarvoor. De uitgangspunten, waaronder de geclusterde aanpak, het vereenvoudigen van het opdrachtgeverschap en de nadruk op de samenwerking, laten zien dat er oog is voor de behoeften van de keldereigenaren en de maatschappelijke opgave in dit unieke gebied. De CU wil nog wel een aantal punten meegeven. Het eerste punt is de actieve ondersteuning bij financiën en planning. De CU vindt het belangrijk dat de keldereigenaren niet alleen worden geholpen bij de praktische uitvoering van het herstel, maar ook bij het inzichtelijk maken van de financiële consequenties. Veel eigenaren en zeker particulieren ervaren veel onzekerheid over de financiële situatie, als zij aan dit project beginnen. Daarom pleit hij voor die bijdrage, maar ook voor een duidelijke financiële ondersteuning. Kunnen keldereigenaren ook bij de gemeente terecht voor hulp bij het maken van een overzicht van de kosten en beschikbare subsidies? Spreker pleit ook voor financieel advies via de gemeente of via partners waarnaar kan worden verwezen om eigenaren te helpen om goede keuzes te maken. Ook zouden de eigenaren met beperkte middelen van betalingsregelingen gebruik moeten kunnen maken. Zijn volgende punt is de betrokkenheid van keldereigenaren tijdens het proces. De CU ziet in het voorstel een belangrijke rol voor de gemeente als regisseur en opdrachtgever. Dat wordt in dit voorstel ook duidelijk uitgewerkt. Tegelijkertijd blijft het voor de CU belangrijk dat de keldereigenaren nadrukkelijk betrokken blijven bij het proces zodat zij zich gehoord voelen. Een heldere en tijdige communicatie is belangrijk. Hij vraagt het college om dat goed te laten functioneren zoals dat nu gebeurt.

Regelmatige updates zijn nodig en eigenaren moeten laagdrempelig vragen kunnen stellen. Ook moeten waar dat mogelijk is keuzemogelijkheden worden aangegeven. Het opdrachtgeverschap gaat naar de gemeente, maar het is echt belangrijk dat waar eigenaren mee kunnen denken zij zelf ook keuzes kunnen blijven maken b.v. bij de afwerking. Zijn derde punt is langdurige zorg. De CU steunt het voorstel om ook de onderhoudsplicht na herstel goed vast te leggen. Het is belangrijk dat de afspraken helder en eerlijk worden geformuleerd en zijn fractie ziet kansen om daarvoor een gemeentelijk aanspreekpunt voor advies en ondersteuning te organiseren, maar ook om inspecties te blijven faciliteren. Natuurlijk zijn er ook keldereigenaren die in een kwetsbare positie zitten, die de financiële middelen niet hebben of worden geconfronteerd met een acute schade. Daarvoor is misschien een stukje maatwerk nodig. Hij verzoekt de wethouder in te gaan op de vraag hoe de gemeente ermee om gaat, als er acuut echt iets nodig is en de financiële middelen beperkt zijn. Is er los van deze regeling ook aandacht voor een stukje maatwerk daarin? Dit voorstel vormt een goede basis om de Utrechtse werfkelders goed te kunnen herstellen en de eigenaren te ondersteunen en te ontzorgen. De CU pleit er wel voor om te blijven zorgen voor de mensen achter de kelders en aandacht te blijven houden voor de mensen in een kwetsbare positie.

De heer **Stam** (PvdA) sluit zich graag aan bij de woorden van dank van mevrouw Heijne en de heer Van der Graaf. De commissie heeft het vandaag over een uitlegbare subsidieregeling voor het onderhoud van particuliere kelders. Dat woord 'uitlegbaar' raakt hem. Toen hij zaterdag zijn inbreng schreef hielp hij ook mee bij de voedselbank aan de Koningsweg. Hem raakte het verschil tussen twee werelden en de verschillende opvattingen over dat woord 'uitlegbaar'. In zijn gesprekken met keldereigenaren en in de talrijke debatten over dit onderwerp in de raad gaat het vooral over de uitlegbaarheid van de subsidie aan de keldereigenaren. Maar in de wat koude garage van het Rode Kruis waar iedere week boodschappentassen voor een week worden overhandigd gaat het over hoe hij het kan uitleggen dat de gemeente in de komende decennia 400 miljoen euro gaat uitgeven aan het onderhoud van particuliere kelders in een van de duurste delen van de stad. Hij zit ermee om dat uit te leggen. Natuurlijk wil de PvdA de werven voor de komende generaties beschermen en natuurlijk zijn de werven zo Utrechts als de Dom. Maar hij wil het ook kunnen uitleggen, als hij weer bij de voedselbank staat. Het eerste raadsvoorstel uit 2022 waarin de schuldlige de herstelkosten zou betalen leek op het eerste gezicht uitlegbaar. Maar juist omdat deze regeling tot een ongelofelijke juridisering zou leiden, voor de kosten waarvan de gemeenschap toch weer zou opdraaien, is het tegendeel gebleken. Daarna is het college met dit raadsvoorstel gekomen, maar dat is niet voldoende. De PvdA heeft nog een paar dingen nodig. Hij vraagt of de wethouder de volgende vijf dingen kan toezeggen:

- commerciële gebruikers van de werfkelders moeten een hogere eigen bijdrage leveren voor het onderhoud van hun kelders;
- ook eigenaren met verblijfruimtes in hun kelder moeten een hogere eigen bijdrage leveren;
- de eigen bijdrage voor het onderhoud van de kelders wordt gewoon geïndexeerd met de groei van de stad in de komende jaren.

De heer **Van der Graaf** (CU) merkt op dat college en raad juist proberen tot een regeling te komen die werkbaar is en waarin niet te veel wordt gedifferentieerd. De heer Stam vraagt dan of voor eigenaren die commercieel zijn of die ondernemers in hun kelders hebben iets anders kan worden gedaan. Wat bedoelt de heer Stam precies en wat wil hij anders en waar wordt dan het onderscheid gemaakt?

De heer **Stam** (PvdA) antwoordt dat er in het verleden eigenlijk een limiet was. Hij denkt dat dat het meest werkbaar is dat er een limiet voor de eigen bijdrage wordt gesteld. Die limiet lag in de jaren negentig op 40 %. Nu ligt die waarschijnlijk op 20% of is het een vast bedrag. Hij kan best begrijpen dat een commerciële eigenaar een andere limiet heeft dan een bewoner of iemand die daar alleen maar een kelder heeft. Dan kan het vergeleken met elkaar gaan om een ton of 5000 euro. Hij wil ook nog duidelijk maken dat iemand een lening kan aanvragen voor het onderhoud van monumenten. Voor een commerciële eigenaar is dat heel aantrekkelijk omdat de rente 1,5% is, 5% onder de marktrente.

De **voorzitter** vraagt de heer Stam niet helemaal uit te gaan spinnen hoe zo'n lening werkt.

De heer **De Pagter** (VVD) zat met stijgende verbazing naar de inbreng van de PvdA te luisteren. Het lijkt wel alsof de PvdA helemaal negeert dat de gemeente voor een heel groot deel

verantwoordelijk is voor de schade in die werfkelders. Hij begrijpt echt niet wat de PvdA wil. Ook voor een commercieel eigenaar geldt dat een heel groot deel van de schade veroorzaakt is door de gemeente. Het is toch volkomen logisch dat de gemeenschap bijdraagt aan het herstel van die schade?

De heer **Stam** (PvdA) problematiseert ook niet dat de gemeente een subsidie gaat betalen. Maar, als in het voorstel dat nu voorligt dezelfde regeling wordt toegepast als in de jaren negentig, gaat de gemeente 80% van de kosten direct betalen en 20% kan met een lening worden gefinancierd die pas bij verkoop van het huis moet worden terugbetaald. Dat is ongelooflijk goed geregeld voor de eigenaar en daar is hij blij mee omdat de werven gewoon behouden moeten worden. Tegelijkertijd moet het ook uitlegbaar zijn.

De heer **De Pagter** (VVD) verheugt het te horen dat de PvdA blij is met dit voorstel, want dan gaat hij ervanuit dat de PvdA dit gewoon steunt, ook zonder al die extra eisen die de PvdA stelt. Dat zou echt het proces enorm bemoeilijken.

Volgens de heer **Stam** (PvdA) is dat echt nodig. Het gaat immers om 400 miljoen euro die de gemeente steekt in het onderhoud van particuliere kelders. Uitgaande van 80% van de schuld voor de gemeente, wordt dat percentage al door de gemeente betaald. Hij vindt dat voor de overblijvende 20% wel een differentiatie moet worden gemaakt. Daarbij moet worden gekeken of die kelder überhaupt wordt gebruikt door een commercieel bedrijf of alleen als kelder dient. Hij meent dat dit eerlijk moet worden verteld en hij wil het liever nu regelen dan over een halfjaar.

De **voorzitter** wijst de heer Stam er nogmaals op dat het iets korter mag.

Mevrouw **Heijne** (GL) begrijpt de zorgen van de heer Stam ergens wel. Ook GL vindt het belangrijk om zorgvuldig om te gaan met publiek geld. Maar GL was juist gerustgesteld door de financiële paragraaf. Voorzien wordt dat met de voorliggende regeling juist heel veel kosten worden bespaard. De gemeente gaat hiervoor nu niet meer geld uittrekken, er is zelfs een voorzichtige taxatie dat het minder wordt. Hoe kijkt de heer Stam daarnaar?

De heer **Stam** (PvdA) onderschrijft die observatie en daarom is hij achteraf blij dat de gemeente afscheid neemt van het bewijsvermoedensprincipe omdat dat niet een werkbaar alternatief is. Hij zoekt zeker naar een werkbaar alternatief, maar ook naar een politiek draagbaar alternatief. Hij vindt ook dat de gemeente een bijdrage aan het onderhoud van die kelders moet leveren, maar hij vindt niet dat dat 'rücksichtlos' moet gebeuren en dat de gemeente alle kosten van het herstel moet dragen. Het moet uitlegbaar zijn en daartussen is er een smaakverschil. Misschien loopt hij te hard van stapel voor de heer De Pagter, maar als de commissie het er inhoudelijk over heeft, kan hij best geloven dat iedereen in deze raad het logisch vindt dat er iets van een eigen bijdrage is van bewoners en dat die bijdrage gedifferentieerd is.

De **voorzitter** onderbreekt de heer Stam omdat deze wel heel lang is in zijn antwoorden.

Mevrouw **Heijne** (GL) begrijpt ook heel goed dat de heer Stam vindt dat er een eigen bijdrage van keldereigenaren moet komen. Die opvatting deelt GL. Daar voorzien juist deze uitgangspunten in. Ook GL zoekt wel naar wat de heer Stam wil, maar is ook een beetje bang voor een meer complexe regeling.

De heer **Stam** (PvdA) wil voorkomen dat de raad aan de voorkant te weinig richtlijnen meegeeft bij de uitgangspunten. De wethouder moet immers straks met deze uitgangspunten aan de slag en gaat in gesprek met de keldereigenaren over wat haalbaar is. Later komt het dan bij de raad en dan wil de raad het politiek afwijzen omdat die vindt dat het niet uitlegbaar is. Daarom wil hij aan de voorkant die zekerheid bieden zodat ook de keldereigenaren niet bedrogen thuiskomen, wanneer de raad zegt dat hij dit eigenlijk politiek niet kan dragen.

Mevrouw **Heijne** (GL) merkt op dat de commissie n bezig is met het vaststellen van kaders waarbinnen het college afspraken gaat maken met keldereigenaren. Haar fractie ziet dat het met deze uitgangspunten genoeg vastligt. Zij hoopt alleen dat de voorwaarden die de heer Stam stelt niet de regeling complexer maken waardoor de gemeente het risico loopt meer uit de kosten te lopen.

De heer **Stam** (PvdA) vraagt juist daarom om toezeggingen. Hij zoekt wat meer hulpmiddelen die de wethouder bij het uitwerken kan meenemen. Zijn nachtmerriescenario is dat er een politiek niet uitlegbaar voorstel naar de raad toekomt.

Mevrouw **Stylianou** (D66) hoort dat de heer Stam het heeft over eerlijkheid en zij weet dat de PvdA staat voor vertrouwen in de overheid. Er is een analyse gemaakt van wat in Groningen is gebeurd. Dat past niet een op een op wat hier speelt, maar hoe reflecteert de PvdA daarop?

De heer **Stam** (PvdA) wijst erop dat de gemeente nu echt wel een royale stap zet vergeleken met het vorige voorstel en dat de gemeente nu een subsidievoorstel gaat doen waarbij 80% van de kosten door de gemeente wordt betaald. Dat is veel royaler dan in de jaren negentig, want toen betaalde de gemeente nog maar 60%, de eigen bijdrage van de eigenaren was toen 40%. De gemeente is heel royaal bezig en daar mag best iets tegenover staan. Hij vindt dat dit iets royaals is en dat het betrouwbaar is voor de keldereigenaar, maar de PvdA vindt dat de raad dan ook eerlijk moet zeggen dat er ook wat tegenover moet staan van de eigenaren.

Mevrouw **Stylianou** (D66) vindt dat de wereld er sinds de jaren negentig wat anders uitziet en dat ook de portemonnees van de keldereigenaren er anders uitzien. Hoe legt de heer Stam uit aan de keldereigenaren, waar meermaals mee is besproken dat het zo belangrijk is dat iedereen hieraan mee gaat doen, dat er weer een lange termijnprobleem wordt gecreëerd?

De heer **Stam** (PvdA) wijst erop dat de eigenaren ook de plicht hebben de kelders te onderhouden. De gemeente voelt daar een burenplicht voor, een maatschappelijke zorgplicht. De verhouding is zo dat zij daar samen uit moeten komen. De wethouder werkt nu aan een regeling die een handreiking is aan de keldereigenaren, maar die moet ook uitlegbaar zijn voor de hele stad en niet alleen voor de keldereigenaren. Dat is het punt waar hij steeds mee begint. Dit is het duurste deel van de stad.

Mevrouw **Stylianou** (D66) vraagt of het voor de PvdA belangrijker dat er differentiatie komt in de tarieven met als gevolg dat niet iedereen mee gaat doen. Of is het belangrijker dat de gemeente het nu goed doet, iedereen wel mee gaat doen en dat de gemeente nu geld investeert dat zij later wint?

De heer **Stam** (PvdA) meent dat dit een valse tegenstelling is. Het is volgens hem onjuist te veronderstellen dat met deze regeling iedereen mee gaat doen. Zijn fractie zoekt naar een regeling waarbij de meeste mensen meedoen en die de gemeente kan uitleggen aan de hele stad. Dit gaat over 400 miljoen euro voor de komende 35 jaar.

De **voorzitter** geeft aan dat dit de laatste interruptie is die hij nu toestaat. De heer Van der Graaf zal moeten wachten tot het einde van het betoog van de heer Stam. De heer Stam was bezig met zijn punt 3 van de toezeggingen die hij aan de wethouder vraagt.

De heer **Stam** (PvdA) was gebleven bij zijn punt dat de eigen bijdrage de komende jaren gewoon wordt geïndexeerd zodat de eigen bijdrage in 2025 wat anders is dan die in 2024. Zijn vierde punt is dat de gemeente bij veiligheidsgevaar en slecht onderhoud door de eigenaar die persoon moet wijzen op zijn onderhoudsplicht voor erfgoed. Zijn vijfde punt is dat de gemeenschap een tegenprestatie krijgt voor het geld dat de gemeente hierin steekt, bijvoorbeeld de zekerheid dat de eigenaren hun onderhoudsplicht voor erfgoed de komende jaren goed uitvoeren.

De **voorzitter** heeft met het oog op de tijd liever dat interrupties plaatsvinden aan het einde van het betoog van de heer Stam.

De heer **Stam** (PvdA) heeft nog één grote vraag. In de jaren negentig heeft de gemeente met eenzelfde subsidieregeling grootschalig onderhoud gepleegd aan vele van deze particuliere kelders. Nu doet de gemeente dat weer. Wat kan de wethouder doen om er voor te zorgen dat de gemeente in 2060, vijf jaar na de afronding van dit traject, niet van vooraf aan moet beginnen met de eerste werf aan de Choorstraat en niet weer dezelfde subsidieregeling voor keldereigenaren moet opzetten? De wethouder heeft eerder toegezegd een beleidskader te maken voor het

aanschaffen van werven. Wanneer komt dat en kan de wethouder daarin meenemen wanneer het goedkoper wordt om als gemeente kelders aan te schaffen en huurpenningen te innen dan herhaaldelijk onderhoudskosten voor particulier vastgoed te moeten ophoesten?

5 De heer **Van der Graaf** (CU) heeft met stijgende verbazing de inbreng van de PvdA aangehoord.. Zij roept veel vragen op. De PvdA heeft het over een royale regeling die uitlegbaar is voor de stad. Is dat niet precies wat wordt gedaan met dit voorstel? College, ambtenaren en keldereigenaren hebben keihard gewerkt aan een regeling die goedkoper is voor de stad. De gemeente gaat
10 immers minder geld besteden aan het opknappen van de werven en de kelders. Daarmee is het voorstel uitlegbaar voor de stad omdat de gemeente meer andere dingen kan doen, b.v. voor de voedselbank die de PvdA terecht noemt. Dit is toch veel beter uitlegbaar aan de stad dan dat wat de gemeente eerst had?

15 De heer **Stam** (PvdA) is het er helemaal mee eens dat de werven onderhouden moeten worden. Daarom is het belangrijk dat de keldereigenaren meedoen. Mar wat hij vraagt is helemaal niet zo spannend. Als voorbeeld noemt hij de indexatie. Hij vindt het volstrekt logisch dat een keldereigenaar in 2025 proportioneel evenveel betaalt als een keldereigenaar in 2055 en dat hij geen voordeel heeft omdat hij achteraan in de planning zit. Het is ook niet raar om te vragen dat
20 de gemeente een eigenaar op zijn onderhoudsplicht wijst, wanneer deze de kelder slecht onderhoudt.

25 De heer **Van der Graaf** (CU) heeft dat verhaal van de PvdA gehoord, maar hij heeft ook gehoord dat de heer Stam zegt dat dit een royale regeling is en dat hij iets zoekt dat uitlegbaar is aan de stad. Maar dat is toch juist wat er is gebeurd? Er is gewerkt aan een regeling die uitlegbaar is omdat kosten worden bespaard en de regeling samen wordt gemaakt waarmee ook kosten worden bespaard. Uiteindelijk houdt de gemeente dus geld over voor andere dingen en tegelijkertijd neemt de gemeente haar verantwoordelijkheid voor de werven die de PvdA volgens hem terecht ook erkent.

30 De heer **Stam** (PvdA) stelt dat deze regeling al een stap vooruit is vergeleken met de bewijsvoering. Maar voor de PvdA is de gemeente er nog niet, juist omdat zijn fractie de dingen die hij net noemde ook belangrijk vindt. Die staan ook in het voorstel. Er wordt gezegd dat de gemeente wil differentiëren. Iemand die een kelder alleen gebruikt voor opslag wil natuurlijk geen hoge bijdrage betalen. Dat vindt hij ook gewoon logisch en daarnaar wil hij kijken. Maar daar staat
35 wel tegenover dat, als iemand een enorme kelder heeft en die exploiteert en daar meerwaarde uit haalt, aan hem een iets hogere bijdrage wordt gevraagd.

40 De heer **Van der Graaf** (CU) maakt hieruit op dat de PvdA zegt dat dit al een stuk meer uitlegbaar is naar de stad, dat de gemeente al een heel aantal stappen heeft gezet, dat dat het goede is en dat er nog een paar kleine dingen nodig zijn waar die fractie een reactie op vraagt. Dan is er die andere vraag. De heer Stam zegt dat het niet terug mag komen. Maar dat is toch juist waar de gemeente voor staat? De Dommertoren zal ooit ook nog eens moeten worden onderhouden en de werven zullen opnieuw de aandacht vragen. Dat is toch erfgoed waar de gemeente samen met de eigenaren verantwoordelijkheid voor draagt?

45 De heer **Stam** (PvdA) is het natuurlijk eens met de heer Van der Graaf dat deze werven bij Utrecht horen en dat hieraan onderhoud moet worden gepleegd. Maar als de gemeente weet dat die kosten iedere 35 jaar terugkeren, dan kan de gemeente toch een kosten-batenanalyse uitvoeren? Wanneer bepaalde kelders door hun locatie in de werven vaak schade hebben, dan kan de
50 gemeente die toch kopen? Ook vanuit een doelmatigheidsperspectief is dat goed. Wat hij voorstelt zijn heel praktische dingen.

55 De heer **De Pagter** (VVD) constateert dat er een lang debat is geweest over de bizarre punten van de PvdA. Daar wil hij niet al te lang mee doorgaan. Hij wil nog wel interrumperen over het vierde punt van de heer Stam: als de schade is veroorzaakt door de keldereigenaar, moet de gemeente hem oproepen om beter onderhoud te plegen. Wil de heer Stam dan toch weer iedere kelder gaan inspecteren op schade?

60 De heer **Stam** (PvdA) wil dat niet. Dit project gaat tot 2055 duren. Als de gemeente in de tussentijd ziet dat een werf verloedert, dan wil de PvdA wel dat de gemeente die eigenaar wijst op

zijn onderhoudsplicht. Het heeft een nauwe relatie met het feit dat dit een gedeelde verantwoordelijkheid is. Met deze regeling zet de gemeente een goede stap in het onderhoud van het erfgoed, maar het is een gedeelde verantwoordelijkheid. De eigenaar mag ook worden aangesproken op diens verantwoordelijkheid.

5

De **voorzitter** vraagt nogmaals voortaan interrupties in twee zinnen te beantwoorden. Hij heeft sterk de indruk dat de heer Stam een gedeelte van zijn bijdrage herhaalt in de beantwoording van interrupties. Dat is niet noodzakelijk, de commissie heeft hem immers goed gehoord.

10 Mevrouw **Zwinkels** (CDA) dacht tijdens het interruptiedebat dat er toch veel meer dingen zijn van dit college die niet uitlegbaar zijn aan de stad. Maar dat is dan haar persoonlijke mening. De commissie weet dat het CDA in het verleden heel kritisch is geweest over dit dossier, maar vandaag wil zij een groot compliment geven. Dit voorstel straalt uit dat er een gezamenlijke
15 verantwoordelijkheid is voor het mooie Utrechtse erfgoed en de veiligheid en dat de gemeente het begrijpelijk maakt en houdt voor de keldereigenaren voor wie dit echt ingrijpend is. Het voorstel maakt vooral duidelijk dat de principes en de uitgangspunten de goede kant op zijn gegaan. Bij het begin was dat niet vanzelfsprekend. Hiermee heeft de gemeente dialoog en vertrouwen weten te bewerkstelligen. Dat zit natuurlijk in het punt dat partijen de werkelijke herstelkosten met elkaar te
20 gaan dragen en dat zij niet tegenover elkaar komen te staan in rechtszaken en andere zaken, maar naast elkaar gaan staan, met de inwoners. De samenwerking, de ontzorging, het van te voren weten waar men aan toe is en het zo aantrekkelijk mogelijk maken spreken het CDA enorm aan. Zij heeft alleen vragen over hoe het eruit komt te zien en hoe partijen met elkaar verder gaan. Het CDA vindt het mooi dat het geld op deze manier ten goede komt aan het herstel op basis van de werkelijke kosten, maar haar fractie is wel benieuwd of, wanneer een kelder straks echt
25 hersteld is, daarover geen discussies ontstaan. Zij wil graag van de wethouder weten hoe dat kan worden voorkomen. Ook is het CDA benieuwd naar de clustering vanuit de gemeente als opdrachtgever waardoor het straks anderhalf jaar kost vanwege een Europese aanbesteding. Wat is de consequentie hiervan? Het gaat ook om kelders met een grote urgentie, hoe wordt ervoor gezorgd dat dat gezamenlijk echt wordt waargemaakt? Het CDA heeft ook gelezen dat meerwerk voor rekening van de gemeente komt. Misschien is dat wat kort door de bocht, maar het CDA is
30 wel benieuwd of de gemeente die complexiteit wel aankan. Er worden samenwerkingsafspraken gemaakt in overeenkomsten met keldereigenaren. Dat lijkt haar goed. Hoe standaard is dit te maken zodat die overeenkomsten op een uitlegbare manier kunnen worden opgesteld? In een soort stappenplan dat in concept werd gepresenteerd las haar fractie dat de keldereigenaren een bureau selecteren dat een herstelplan gaat maken. Dat betekent verschillende bureaus en
35 verschillende plannen. Haar vraag is hoe dat rechtvaardig kan worden ingericht zodat het vergelijkbaar is en zodat mensen daar geen stress van ervaren. Er is gekozen voor minder maatwerk. In eerste instantie was dat iets waar haar fractie wel nieuwsgierig naar was. Als daarover vandaag nog vragen worden beantwoord, dan blijft zij opletten, maar zij is ervan overtuigd dat de gemeente hiermee een heel goede aanpak heeft. Zij zou het fijn vinden, als de
40 raad goed wordt geïnformeerd over de vervolgstappen.

Mevrouw **Sasbrink** (PvdD) kan het kort houden. Voor de PvdD en naar zij aanneemt iedereen staat voorop dat Utrecht dit erfgoed moet behouden en dat de gemeente de veiligheid van de
45 openbare ruimte en ook van de pandgebruikers moet waarborgen. Met dit raadsvoorstel gaat de raad afwijken van een eerder raadsbesluit om het wel met een bewijsvermoeden of een oordeel van een technisch expert te doen. De PvdD vindt het echter een navolgbare keuze om na de ervaringen van de laatste twee jaar toch te kiezen voor deze vorm om in de herstelkosten bij te dragen omdat daarmee de particuliere eigenaren worden ontzorgd. Bovendien blijkt het grootste
50 deel van de eigenaren een positieve houding ten opzichte van het project te hebben. De PvdD vindt het heel fijn dat het gelukt is tot deze vorm te komen en kijkt uit naar de uitvoering ervan.

De heer **Usta** (DENK) is heel kort, ook in verband met de spreektijd die nodig is voor het
55 verschoven agendapunt. Net zoals andere fracties steunt DENK het voorstel. Zijn fractie sluit zich aan bij de opmerkingen van de VVD en het CDA. Desondanks volgt zijn fractie ook de kritische blik van de PvdA.

Mevrouw **Kool** (VOLT) wil allereerst aangeven dat Volt net als ander fracties te spreken is over de
60 toekomstgerichte en pragmatische insteek van dit voorstel. Met het voorkomen van juridisering kunnen de financiële middelen maximaal worden ingezet voor waar zij voor bedoeld zijn, herstel

van erfgoed en waarborgen van veiligheid. Evengoed wil VOLT enkele zorgen en vragen uiten over het vervolg. Zij benoemt deze in zes punten, maar probeert het bondig te houden.

1. Participatie: op basis van de technische informatiebijeenkomst kreeg VOLT het beeld voorgelegd dat intensief is samengewerkt met en is geluisterd naar de keldereigenaren. Aangegeven werd dat voor het grootste deel van de keldereigenaren de weg naar herstel van vertrouwen in de gemeente is ingezet. Zij geeft hiervoor een compliment. Maar dit beeld gaat lijnrecht in tegen het beeld dat wordt geschetst door de Taskforce kelders. VOLT sluit zich aan bij de vragen van de VVD hierover. Verder vraagt VOLT of inzichtelijk kan worden gemaakt hoe alle keldereigenaren hierin zijn en zullen worden meegenomen.

De heer **Van der Graaf** (CU) gaat in op de participatie. Hij meent dat er veel werk is verzet om iedereen er goed bij te betrekken. Er blijft een aantal keldereigenaren te zijn dat het gewoon niet eens is met de regeling. Maar dat is dan toch iets anders dan dat iedereen niet goed wordt geïnformeerd en dat de communicatie niet op orde is. Klopt het dat VOLT ook ziet dat er breed en goed is gecommuniceerd, maar dat er een aantal eigenaren is dat de regeling niet helemaal steunt? Voor die groep moet de gemeente aandacht hebben, maar dat is iets anders dan dat de participatie per definitie niet goed is.

Mevrouw **Kool** (VOLT) antwoordt dat in de verschillende berichten die haar fractie onder andere gisteren in de aanloop naar dit debat heeft ontvangen verschillende signalen naar boven komen. VOLT wil een goed beeld hebben van hoe het nu precies zit. Op basis van de informatie die zij nu heeft krijgt zij daar niet zo'n goed beeld van. Maar de toon is overwegend positief en daar is VOLT enthousiast over. Zij vervolgt haar betoog.

2. Clusteren van werkzaamheden met eventuele andere opgaven, zoals de warmtetransitie. Tijdens de technische sessie werd gesteld dat de wens er wel is, maar dat de uitvoering lastig is. Dat antwoord is voor VOLT te vaag. Haar fractie vraagt of de wethouder kan toezeggen dat in de herstelwerkzaamheden ook de voorbereidende werkzaamheden voor energie- en warmtetransitie worden meegenomen en of zij kan specificeren hoe dit gebeurt. Spreekster denkt aan het aanleggen van goten of mantelbuizen voor kabels en leidingen.

3. De bewoners hebben de wens geuit om niet individueel opdrachtgever te zijn vanwege gebrek aan specialistische kennis. Dat komt ook terug in de brief van de Taskforce kelders, dus daarin zijn zij het wel met elkaar eens. Aangezien het college in gaat zetten op de opdrachtgeversrol ziet VOLT een financieel risico. Daarom dringt haar fractie aan op het sterk beperken van die opdrachtgeversrol van de gemeente. De VVD noemde dit ook al. VOLT wil dit bereiken door een constructie met directievoerders te gebruiken, zoals ook wordt aanbevolen door AEF (Andersson Elffers Felix). Kan de wethouder toezeggen dat deze rol wordt beperkt en kan zij toezeggen hoe zij deze invulling voor zich ziet?

Mevrouw **Zwinkels** (CDA) is benieuwd naar wat de gemeente dan niet meer gaat doen in die rol en welke risico's dat dan weg zal nemen.

Mevrouw **Kool** (VOLT) meent dat het verschil hierin zit dat de gemeente niet zelf gaat uitvoeren. Dan is er dus geen ambtenaar die dit vanuit de gemeente gaat doen, maar wordt een externe directievoerder aangenomen. Mar dit is een vrij technische vraag.

Mevrouw **Zwinkels** (CDA) probeert het juist wat minder technisch te maken. Er wordt gesproken over directievoering en zij wil graag weten welk probleem die oplossing oplost, dus risico's, minder opdrachtgeverschap, etc. vanuit de gemeente.

Mevrouw **Kool** (VOLT) vindt dit een vrij technische vraag. Zij stelt voor deze vraag door te zetten naar de wethouder. Voor zover zij het begrijpt is het het verschil tussen de gemeente zelf die de rol oppakt als opdrachtgever en de situatie waarin de gemeente die rol uitbesteedt aan een extern directievoerder. Dat lijkt haar een logische constructie.

Mevrouw **Zwinkels** (CDA) heeft dit punt niet ingebracht in het commissiedebat. Dat heeft VOLT zelf gedaan. Het is geen technische vraag van haar. Zij begrijpt alleen de politieke overwegingen

hierachter niet. Zij vraagt zich af of zo'n directievoering leidt tot minder risico's voor de gemeente en tot een kleinere opdrachtgeversrol.

5 Mevrouw **Kool** (VOLT) merkt op dat dit neerkomt op het beperken van financiële risico's doordat de gemeente niet de eigenaar van het hele proces is. Bovendien is het een rol die wellicht niet valt onder de verantwoordelijkheden van de gemeente en daarmee wordt een soort splitsing in twee verschillende rollen gewaarborgd. Dit staat overigens ook in de aanbevelingen van AEF. Spreekster vervolgt haar betoog.

10 4. Spreekster noemde dit punt daarnet al in het debat met de VVD. Een deel van de schade wordt veroorzaakt door het verkeer. Gaat het college ook stappen zetten om het autoverkeer in de binnenstad te beperken?

15 5. Tijdens de technische sessie kwam naar voren dat voor ondernemers de werkzaamheden een forse strop kunnen zijn. D66 zei ook al dat in de documentatie vrijwel niet wordt ingezoomd op ondernemers. De vraag is dus wat het college gaat doen om ervoor te zorgen dat de ondernemers wel de kelder herstellen, maar zo min mogelijk economische hinder van ondervinden.

20 6. Dit punt is ook al ter sprake gekomen. De precieze invulling en de kosten van dit project zijn geraamd op meer dan 400 miljoen euro voor dertig jaar. De cofinanciering van onderhoud en herstel van de kelders is uitvoering van het recht, maar de vraag is of het rechtvaardig is voor de minst kapitaalkrachtige inwoners van Utrecht. Kan de wethouder een kostenmaximum toezeggen zodat wordt gewaarborgd dat de kosten binnen de perken blijven en dat er geen onevenredig deel
25 van het gemeenschapsgeld gaat naar het herstel van de kelders van een van de duurste wijken van deze stad? Verder vraagt zij of een speculatiebeding kan worden toegevoegd zodat keldereigenaren niet kunnen speculeren op waardevermeerdering van hun pand na het herstel van de kelder.

30 Mevrouw **O'Connor** (EenUtrecht) brengt naar voren dat ook EenUtrecht natuurlijk het voorstel steunt. Haar fractie maakt zich wel zorgen over de verdeling van de kelders wat betreft de urgentie en onveiligheid. EenUtrecht sluit zich dan ook graag aan bij de eerder hierover gestelde vragen.

35 De heer **Nyqvist** (Stadsbelang Utrecht) is heel kort: Stadsbelang Utrecht is voor. Hij kan zichzelf niet interromperen en hij heeft te weinig tijd. Hij houdt het dus hierbij.

De **voorzitter** constateert dat er niemand aanwezig is die geen bijdrage heeft geleverd. De heer Bosch was aanwezig, maar hij is er nu niet meer. Hij veronderstelt dat de wethouder vijf minuten nodig heeft om de beantwoording voor te bereiden.

40 De **voorzitter** schorst de vergadering om 11.25 uur en heropent deze om 11.37 uur.

Wethouder **Streefland** vindt dit een belangrijk moment om met elkaar te spreken over wat de afgelopen jaren raad en college hebben geleerd en om te bezien waar het naartoe gaat met het
45 herstel van het wervengebied. Vele leden zeiden dat het gaat om het herstel van het Utrechts erfgoed, maar het gaat ook om het waarborgen van de veiligheid en dat kan de gemeente niet alleen. Het college wil dat zo goed mogelijk samen met keldereigenaren doen. Vandaag is het belangrijk te zeggen dat de gemeente gaat in de richting van het herstel van het wervengebied met de keldereigenaren. Voorheen dacht het college dat de oplossing misschien lag in het
50 raadsvoorstel van 2021- laten kijken naar de schade door een schade-expert en het bewijsvermoeden uitwerken. Maar, zoals de commissie heeft gelezen en heeft meegekregen, is het gebleken dat die oplossing zal leiden tot individualisering, juridisering en mogelijk niet eens tot het herstel van het hele gebied wat iedereen natuurlijk graag wil. Tegelijkertijd beseft spreekster ook dat het even spannend is. De gemeente gaat nu een proces in waarin zij gaat nadenken over
55 de verdere ontwikkeling. Dat doet de gemeente natuurlijk al. Er zitten heel betrokken en knappe ambtenaren die in staat zijn geweest om het voorstel van drie jaar geleden om te turnen naar deze fase. Zij dankt voor de waardering daarvoor.

60 In de komende periode gaat het college uitwerken hoe die programmatische aanpak eruit ziet, dus hoe de gemeente dat in de komende dertig jaar gaat doen. Dat moet gebeuren in een echte

5 planning. Keldereigenaren en ondernemers vragen daar ook om. Zij vragen wanneer zij aan de beurt zijn. Ook is de vraag aan de orde hoe de gemeente zoveel mogelijk werk van werk kan maken, waaronder de energietransitie. In vele gevallen is dat ook goedkoper. Andere vragen zijn hoe het opdrachtgeverschap wordt geregeld en hoe keldereigenaren worden ontzorgd. Er is echt
10 een verandering gekomen in het hoofd, ook van de mensen in de gemeentelijke organisatie. Dat was ook nodig. Toen de commissie van wijzen had aangegeven dat de oorspronkelijke oplossing niet goed was moest de gemeente daarvandaan komen. Nu ziet het college door op allerlei manieren echt aan tafel te zitten met de keldereigenaren hoe complex het herstel van de eigen kelder is. Die ligt onder de weg van de gemeente, de muur is van de gemeente, de spuwer is van de gemeente, de kade is van de gemeente en de brug is van de gemeente. Eigenlijk is alles eromheen van de gemeente, behalve die kelder die van die eigenaar is. Daarom is die verdeling van de verantwoordelijkheid en de manier waarop de eigenaren en de gemeente met elkaar omgaan zo cruciaal, het is in elkaar verweven. Dit is een goed moment om met elkaar te bezien hoe eigenaren en gemeente toekomstgericht en pragmatisch gaan samenwerken, zonder
15 juridisering, in een programmatische aanpak met een verdeling van de financiën die uitlegbaar is, maar er ook toe leidt dat iedereen mee gaat doen. Dat is het spannende punt waarop de ontwikkeling zich bevindt. Zij denkt dat het debat recht deed aan al die kanten van het project.

20 Spreekster gaat in op de bijdrage van GL. De waardering is fijn. Volgens haar is het college sinds twee en een half jaar de goede weg ingeslagen door de raad goed op de hoogte te houden met technische sessies, commissiebehandeling en voortgangsrapportages. Het college neemt de raad zoveel mogelijk mee in de stappen die het doet. In haar rol als wethouder wil zij zo open en transparant mogelijk handelen. Dat is het enige waarop zij kan varen en dat zal zij ook doen.

25 Ook de VVD dankt zij voor de complimenten. Deze fractie gaat in op het risico van het overnemen van het opdrachtgeverschap, zoals meerkosten en iets dat misgaat. Dat is een van de punten die het college gaat uitwerken in de samenwerkingsovereenkomst. Het is wel zo dat, zoals nu al te zien is, het risico kleiner zal zijn. Met de huidige subsidieregeling betaalt de gemeente ongeveer 90% van de meerkosten. Een deel betaalt de keldereigenaar nu ook al zelf, het is niet gratis. Maar
30 daar kan de gemeente nu beperkter op sturen omdat het opdrachtgeverschap nu bij de keldereigenaar ligt. Wanneer gemeente en eigenaar dat samen doen of de gemeente dat overneemt, dan kan de gemeente veel meer sturen op die kosten. Dan kan de gemeente het groter en effectiever aanpakken. Het college brengt dit in kaart en zal de raad hierover informeren in de voortgangsrapportage die altijd in april komt met een bijgevoegde brief in hopelijk zo
35 duidelijk mogelijke taal. Dit kan worden genoteerd als de eerste toezegging. Ook zal het college de commissie meenemen in een technische sessie om aan te geven hoe het dan staat met al deze punten. De risico's zijn cruciaal, maar dat is nu net een onderwerp dat het college aan het onderzoeken is. Met deze toezegging kan de raad zicht houden op de voortgang met twee keer per jaar een voortgangsrapportage en altijd de mogelijkheid om dit punt te agenderen. Het college wil de raad graag op de hoogte brengen. In de afgelopen twee en een half jaar is het risicomanagement ontwikkeld en dat is echt goed op orde. Een relatief kleine groep keldereigenaren is niet zo positief over het meedoen. Gevraagd wordt hoe die wordt aangehaakt. Dat doet het college. Het zoekt bijvoorbeeld een groep op waar de commissie communicatie van heeft ontvangen en het heeft daar gesprekken mee. Tegelijkertijd geeft deze groep eigenaren aan
40 dat zij wil dat het raadsvoorstel uit 2021 met het bewijsvermoeden wordt uitgevoerd. Daarmee komt het proces weer in die groef van wie heeft wat waar veroorzaakt en dat heeft het college na al die technische onderzoeken en de pilot periode niet kunnen achterhalen. Daarmee komt ook de individuele aanpak aan de orde. Raad en college weten dat, als de gemeente er echt werk van wil maken en effectiever en doelmatiger met het geld van de gemeente om wil gaan, een
45 gespikkelde aanpak van steeds één kelder in de long run niet haalbaar is. In de pilot was dat nodig. Maar de commissie moet weten dat het college deze groep opzoekt en er een gesprek mee heeft. Tegenspraak vindt het college echt niet erg. Het college zit ook met deze eigenaren aan tafel in hun kelder om te vragen waar het probleem zit. In de voortgangsrapportage neemt het college de aantallen mee van de eigenaren die meedoen. Het is een goede opdracht voor het college om dat beter in het zicht te krijgen. Het zijn er nu tachtig of meer en het college stimuleert andere keldereigenaren om zich hierbij aan te sluiten. Het is goed om erop te wijzen dat er een groep keldereigenaren is die er echt veel tijd aan besteedt om vertegenwoordiger te zijn voor de keldereigenaren. Die groep heeft een kritische tegenstem, als het college met haar leden aan tafel zit. Daardoor is het college in staat geweest om dingen aan te passen omdat het nodig was.
50
55
60 Tegen eigenaren die naar deze vergadering kijken zegt zij dat samenwerken niet betekent dat zij

worden opgeslokt door de gemeente. Wat het budget betreft raamt het college op de werkelijke kosten. Vorig jaar is de raming bijgesteld van 500 miljoen euro naar 412 miljoen euro. Het college blijft ramen op basis van de werkelijke kosten, maar het gaat niet ernstiger naar beneden omdat het weet dat het zichzelf daarmee wel heel ingewikkeld maakt en dat dit niet ten goede komt aan het behoud en het herstel van het gebouwde erfgoed. Als het minder kan zijn, zal het college de eerste zijn om dat te noemen.

De heer **De Pagter** (VVD) merkt op dat zijn vraag expliciet ging over de gevolgen van het voorliggende besluit. Het gaat hem erom dat het college niet denkt dat het er nu wel wat geld uit kan trekken. Dat is echt niet de bedoeling.

Wethouder **Streefland** stelt dat dat zeker niet de bedoeling is. Zij kan dat toezeggen omdat dat ook niet is wat het college doet. Het college wil het gemeenschapsgeld natuurlijk goed inzetten. Maar het college zal niet aan de voorkant denken dat het wel voor de helft minder kan. Dat is in 2021 besloten en dat kan ook echt niet.

D66 en VOLT gingen in op de mogelijke problemen van de ondernemers, er zijn zorgen over de ondernemers en over de impact op hun bedrijfsvoering. Het college gaat onderzoek doen naar hoe groot de schade is voor ondernemers als gevolg van kelderherstel op grond van de wetgeving ondernemersrecht. Dan hebben zij mogelijk ook recht op nadeelcompensatie, maar ook dat gaat het college onderzoeken en dat neemt het in de volgende voortgangsrapportage mee. De ondernemers zijn voor de gemeente cruciaal. Zij zorgen voor een goed klimaat en voor leefbaarheid op de werven. Het college ziet ze niet als tegenstanders van de gemeente. Eigenaren zijn verantwoordelijk voor planning en programmering van kelderherstel, maar het college gaat in de programmering natuurlijk kijken, van rak tot rak, hoe het rekening kan houden met de belangen van de ondernemers. In de technische sessie kwam naar voren dat in vele gevallen de eigenaar iemand anders is dan de ondernemer die in de kelder zit. Dan hebben zij de afspraken met elkaar te maken. Zij moeten dat wel tijdig doen zodat de ondernemers weten dat zij over zes jaar aan de beurt zijn en dat zij zich daarop moeten voorbereiden. Maar dat lijkt haar evident. D66 noemde het kostenplafond. Het college betreft dat bij de uitwerking van de uitgangspunten en het maakt ook een uitvoeringsregeling. Het is een onderwerp in de fase waar het college nu mee bezig is.

De CU vraagt om actieve ondersteuning van de eigenaren bij financiën en planning. Dat is geregeld; er is hulp bij vergunningen en aanvragen van subsidies bij het Rijk (FCE). Het contact loopt via de omgevingsmanagers en het is laagdrempelig. Verder is er het Restauratiefonds waar het Wervenfonds onder valt. Dat is een revolverend fonds en het heeft een loket. Het college probeert zo nabij mogelijk te zijn. Verder vraagt de CU naar de betrokkenheid van de eigenaren bij het proces. Zoals gezegd, eigenaren en gemeente zijn samen aan zet. Er is een waaier van participatie op basis van 'Samen stad maken'. Er wordt samengewerkt door veelvuldig met elkaar te praten over hoe dat ontzorgen er dan uitziet, hoe de programmatische aanpak eruit ziet en wat een daarbij passende kostenregeling is. Het college heeft ook manieren om eigenaren die niet mee doen te bereiken. Het stuurt ook alle eigenaren een brief en het peilt. Het verloopt conform het participatiebeleid van de raad. De CU vraagt de langdurige zorg en de onderhoudsplicht goed vast te leggen. Dat doet het college; het legt eigendoms- en onderhoudsverplichtingen vast in een akte bij de notaris.

De CU vraagt verder of maatwerk nodig is voor mensen in een kwetsbare positie die daar wel wonen. De gedachte bestaat dat dit het prachtigste gebied is waar alleen maar heel rijke mensen wonen, maar niet mag worden vergeten dat het een zeer divers beeld is. Dat heeft zij begrepen uit de vele gesprekken die zij heeft gevoerd. Dat helpt misschien ook bij de vraag hoe dit aan de rest van de stad wordt uitgelegd. Het is een prachtig gebied, het is erfgoed, het is veilig en soms is het een heel lastig pand waarin mensen wonen. Soms hebben zij dat pand gekregen in de jaren vijftig toen het echt vervallen was. Hun vermogen zit in dat pand. Als zij het verkopen hebben zij veel geld, maar dat is nu niet zo. Er zijn ook mensen die een pand hebben gekregen van hun ouders en echt niet veel geld hebben. Maar het college ziet ook de andere kant. Wat het maatwerk betreft, wijst zij erop dat bij urgentie, veiligheid en grote erfgoedschade de gemeente altijd maatregelen neemt. De gemeente kan ook, wanneer er schade aan erfgoed is, met een soort dwang naar binnen om te stutten. Meestal werkt de keldereigenaar gewoon mee. Het doel van de regeling voor de toekomst is wel dat die eenvoudig is. Wanneer veel maatwerk wordt

toegepast, wordt de regeling niet eenvoudig en simpel en is zij ook moeilijker uitlegbaar. In het AEF-rapport staat ook dat, als de gemeente maatwerk levert, het complexer wordt en dat mensen het oneerlijk vinden, wanneer de een dit heeft gekregen en de ander dat. Dat vergroot de kans op een juridisch proces. Het college wil wel differentiëren, b.v. bij kleinere kelders en bij wat het kan doen voor commerciële eigenaren. Dat gaat het college uitzoeken, maar zij kan al vast wel vertellen dat dit geen maatwerk wordt tot Sint Juttemis. Daarmee zou het college het alleen maar complexer maken voor zichzelf en voor de eigenaren.

De inbreng van de PvdA was volgens haar het huzarenstukje van het debat en zij voelt hierin mee. Dit gaat over eigenaren die in een prachtig gebied wonen. Die hebben een kelder waarvan zelfs de muren, de raampjes en de deuren van de gemeente zijn. Ook de stoep, de spuwer, de kade en de straat erboven zijn van de gemeente. Eigenlijk is alles van de gemeente, alleen dat deel waar de keldereigenaren wonen of hun kano hebben opgeslagen is van de keldereigenaar. Er is een grote verwevenheid en dat betekent ook dat de gemeente een burenplicht heeft en dat zij dat eerder fout heeft gedaan. Gezien die verdeling moet de gemeente hier ruimhartig zijn. Als de gemeente dat niet doet, wordt het erfgoed niet hersteld, wordt de veiligheid niet vergroot en zullen mensen ernstig teleurgesteld zijn over de rol die de overheid in het verleden niet heeft genomen.

Dat wil niet zeggen dat zij als wethouder Overvecht niet voelt dat zij dit moet verantwoorden. Maar zij wil ook het idee wegnemen dat de gemeente hiermee de keldereigenaren overcompenseert. Natuurlijk gaat het college onderzoeken hoe een programmatische aanpak met een opdrachtgeverschap dat gedeeld wordt of misschien door de gemeente wordt overgenomen de gemeente zal schelen in bekostiging, snelheid en aantal mensen dat mee gaat doen. Al die dingen zijn cruciaal en zij heeft liever dat de gemeente aan het einde zoveel mogelijk mensen heeft kunnen laten meedoen aan een regeling waardoor het erfgoed wordt hersteld. Hopelijk wordt dat zo goed gedaan dat de kelders niet over dertig jaar, maar pas over veertig of vijftig jaar opnieuw moeten worden hersteld. Maar zij wil dat de eigenaren meedoen omdat zij weet dat het dan zelfs goedkoper is. Het college zal dat berekenen en de raad daarover informeren, ook in een technische sessie. De gemeente houdt dan uiteindelijk meer geld over zodat zij aan Overvecht dat haar wijk is kan geven wat daar nodig is. Als de raad aan de voorkant tegen haar zegt dat zij samen met de eigenaren aan de slag moet, maar haar de handen op de rug bindt en vervolgens zegt dat dit en dat wel moet, dan is haar ervaring dat de keldereigenaren dit heel goed begrijpen. In een bijeenkomst met zo'n zestig keldereigenaren heeft zij letterlijk gezegd dat zij dit moet kunnen uitleggen. Dat blijft zij doen en zij hoopt eigenlijk van harte dat de raad haar toestaat om dit proces in te gaan en de raad in het voorjaar van 2025 te informeren over hoe het ervoor staat. Daar hoort dan een uitlegbare toelichting bij met onderbouwende berekeningen waardoor de raad het gevoel heeft dat zij het kan uitleggen. Zij doet haar uiterste best hiervoor omdat zij in haar vezels voelt wat het betekent, als zij mensen in een zeer kwetsbare positie dit niet kan doen toekomen. Geld besparen zit niet alleen in de verdeling, de percentages en hoeveel van tevoren. Het heeft ook te maken met de vraag of de gemeente snelheid kan maken, of zij kan samenwerken, of zij juridisering kan tegengaan en of er een programmatische aanpak is. Dat zal haar allemaal helpen om uiteindelijk geld te besparen, erfgoed te herstellen, mensen tevreden te houden, het werk goed te doen en geld over te houden voor daar waar het nodig is.

De heer **Stam** (PvdA) is ook aan het zoeken. Hij wil het nachtmerriescenario voorkomen dat de raad deze uitgangspunten vaststelt en dat de wethouder dan met een uitwerking komt die niet uitlegbaar wordt gevonden. Daarom zoekt hij naar het middel om de wethouder die ruimte te geven dat zij dit goed afdekt en die uitlegbaarheid goed meeneemt. Dan steekt hij de oproep in om de dingen die hij net noemde (indexatie, onderscheid tussen commerciële partijen en mensen die kelders alleen voor stalling gebruiken) echt mee te nemen. Dat is voor zijn fractie heel erg belangrijk.

Wethouder **Streefland** voelt hierin erg mee. Het is wel de bedoeling om te indexeren. De toezegging voor de veiligheid wordt in de akte eigendoms- en onderhoudsverplichtingen bij de notaris vastgelegd. Zij heeft al die dingen heel goed gehoord en zij denkt dat zij ze in haar vezels voelt. Er moet iets tegen overcompensatie worden gedaan, maar zij wil ook dat de gemeente gaat herstellen. Wat in Groningen gebeurde was dat er een financiering kwam voor herstel van schade. Vervolgens herstelde iemand die schade niet, maar ontving hij het geld wel; de schade aan de muren was er nog wel. In dit geval is meedoen tegelijkertijd in het hele gebied herstellen.

Keldereigenaren doen mee om te herstellen en niet om geld te vangen. Zij heeft deze oproep zeer goed gehoord. Zij stelt voor dat de raad haar toestaat dit goede gesprek te voeren. In de voortgangsrapportage in april 2025 komt zij hierop terug. Dan is het college wat verder in de gesprekken met de eigenaren. Dan komt dit onderwerp ook terug in een technische sessie. Maar zij vraagt wel om eventjes met het team van de ambtenaren en de keldereigenaren dat 'samen aan zet' vorm te geven. Zij ontvangt veel geluiden dat keldereigenaren dit heel goed begrijpen. Dat merkt zij ook in de gesprekken met hen. Zij vraagt hen wat vertrouwen te geven. De heer Stam vraagt ook om een maatschappelijke tegenprestatie. Er begint iets te komen. Er is een groep naast de DUW (Vereniging De Utrechtse Werfkelders) die zich bezighoudt met het onderhoud en het leefbaar houden van het wervengebied. Die groep doet dat met plezier, zij wordt ook groter. Het college wil graag dat die activiteit toeneemt, want die groep voelt zich verantwoordelijk voor dit erfgebied en wil daar een community bouwen. Zij wil die groep niet zeggen dat zij moet, dat moet gaan door verleiden. Wat de aankoopregeling betreft, bij de aankoop van de kelders in de Choorstraat is een beleidskader voor de aankoop van kelders toegezegd. Die staat in de planning voor eind 2025. De PvdA vraagt ook wat de gemeente kan, als zij alle werfkelders zou opkopen. Een ding is duidelijk: dan heeft de gemeente alleen een stukje werfkelder, maar niet de keuken die erachter of erboven zit. Dan heeft de gemeente niet het hele pand. Het is dus de vraag wat dit de gemeente oplevert. Bij Magazijn De Zon is dat naders, daar zitten kelders onder en dat kan beter verhuurd worden. Zij kan zich voorstellen dat die vraag komt. Misschien kan de gemeente dat pand behouden en er iets mee doen.

De heer **Stam** (PvdA) is blij met het antwoord, maar zijn specifieke punt was dat sommige kelders meer kans lopen op schade en dat daaraan vaker onderhoud moet worden gepleegd. Zijn bedoeling was om vooral naar die kelders te kijken vanuit het doelmatigheidsperspectief.

Wethouder **Streefland** wijst erop dat het college in de afgelopen twee en een half jaar tijdens de pilotperiode al heeft gekeken naar kelders waarvan de gemeente wist dat er ernstige schade was. 300 kelders zijn geïnspecteerd waarvan er 20 zijn ondersteut. Die wilde het college het eerste aanpakken, daar kon geoefend worden. Het is de bedoeling om in die programmatische aanpak zoveel mogelijk rak voor rak aan te pakken en daarbij inzichtelijk te maken voor welke kelders herstel nodig is. Zij moet wel zeggen dat de kelders er soms prachtig uitzagen, maar dat toen er wat lagen af waren gehaald de toestand toch slechter bleek te zijn. Soms is het aan de buitenkant niet eens te zien. Achter elke steen zit iets nieuw.

Spreekster komt bij het CDA. Uitgangspunt is het casco-herstel, de constructie is herstel en de wand is water-werend. Kosten voor gebruiksstukken, zoals keukenmuurtjes, zijn sowieso voor de eigenaar. De gemeente is nu en in de toekomst alleen verantwoordelijk voor het erfgoedbehoud en de veiligheid. De gemeente gaat geen kelders prachtig herstellen voor toekomstige vermeerdering van geld voor de eigenaar. Het klopt dat voor de clustering een Europese aanbesteding nodig is. Dat duurt negen maanden en daarom wil het college graag snel beginnen. Het college wil, zodra het klaar is met het proces zo snel mogelijk een aannemer vinden. De gemeente heeft hier wel ervaring mee bij de Kromme Nieuwegracht. Overigens is dat daar gebeurd met een inbreng van de keldereigenaren die ook in de besluitvorming hun aandeel hebben gehad. Dat is absoluut aanbevelenswaardig. Europese aanbesteding is qua tijd dus geen probleem. Het CDA vraagt of de gemeente de complexiteit aankan. De ervaring leert dat dat lukt. De Kromme Nieuwegracht en Magazijn De Zon zijn buitengewoon ingewikkelde projecten. De gemeente heeft ook geoefend met keldereigenaren die zelf verantwoordelijk zijn, b.v. richting Twijnstraat. Zij hadden veel technische kennis en zelfs zij zeiden tegen haar dat dit voor hen een behoorlijk ingewikkelde operatie is. Het is complex, maar de gemeente heeft in de afgelopen periode onder ander bij de Havenstraat laten zien dat zij dit kan. Uitgangspunt is dat er zoveel mogelijk wordt gestandaardiseerd. Daar waar dat kan zal het college dat zeker doen. Het college stopt met de eis dat de eigenaar zelf een herstelplan moet maken en dan zelf een adviesbureau moet inschakelen. In de pilot maakten de eigenaren zelf een herstelplan en kozen zij zelf vanwege de onafhankelijkheid een eigen bureau. Maar in de toekomst wil het college naar een meer programmatische aanpak. In een Europese aanbesteding maakt het dan gebruik van een of twee aannemers die hier al werken en die het goed kunnen doen. Daarmee wordt het ook simpeler.

Spreekster dankt voor de vriendelijke woorden van de PvdD, DENK en VOLT. De commissie heeft een brief ontvangen van de Taskforce kelders. Het college heeft daar twee keer mee gesproken. Voor zover zij het weet zijn het zes keldereigenaren. Dat moet dus wel in het

perspectief van in totaal negenhonderd keldereigenaren worden gezien. Deze groep heeft haar zorgen over het afstappen van wat in 2021 de bedoeling was, maar de commissie weet waarom het college dat doet. Het college hoopt van harte dat de leden van die groep meegaan in de volgens haar toekomstgerichte aanpak die ook voor hen zal leiden tot minder juridisering, tenzij dat hun doel is. Maar dat kan zij zich niet voorstellen. Clustering met de warmtetransitie staat in het programmaplan 'Samen samenhangend, van gevel tot gevel'. De warmtetransitie is wel zeer ingewikkeld, maar dat is niet alleen in het wervengebied het geval. De gemeente is immers in afwachting van de Warmtewet. De gemeente is wel in overleg met Eneco en het nutsbedrijf. In de Havenstraat bijvoorbeeld had Eneco de lead en dat is heel goed gegaan. Zij is daar niet zo pessimistisch over, maar de gemeente is wel afhankelijk van dingen die buiten de gemeente liggen. Over het opdrachtgeverschap heeft zij al het een en ander gezegd. Het college gaat dat dus uitzoeken. Ook wordt onderzocht welke governance daarbij hoort, en welke aanpak leidt tot snelheid, tot het samen doen, tot het goedkoper doen en tot het goed doen. In april 2025 zal het college de raad hierover informeren. Dan weet het daar immers wat meer van. In de jaren negentig is er ook een herstelproject geweest. Daar leert het college steeds meer van. Zij heeft onder ander contact gehad met degene die toen de andere rol had en inmiddels al lang met pensioen is. Het college benut het archief, maar ook de verhalen van toen. Het college kijkt naar de toenmalige governance en kostenregeling en kijkt ook naar hoe is het, als dat zou worden verdisconteerd naar de tijd van nu. Mevrouw Stylianou zei al dat het 35 jaar geleden heel anders was, als het gaat om techniek, maar dat is ook zo wat betreft de kosten van dingen. Aannemers zijn niet altijd even happig, als het niet heel goed wordt ingeregeld wat betreft hun risico's. Het was anders dan nu, maar er zijn zeker dingen uit het verleden waar iemand van kan leren. Zij heeft al aangegeven dat ondernemers voor het college belangrijk zijn. Als zij een kelder huren, hebben zij met de verhuurder te doen, maar het kan niet zonder hen en dat doet het college ook. Het college kan nog geen maximum voor de kosten toezeggen, maar het brengt wel de daadwerkelijke kosten die worden gemaakt of die worden verwacht in kaart. Als het lager kan, zoals de vermindering van 500 miljoen euro naar 412 miljoen euro dan is dat alleen maar in het voordeel van de gemeente. Het college heeft overigens ook een City-deal gesloten met vele andere gemeenten die ook een tijdloze gracht hebben om zich te richten op de verschillende ministeries en om samen te werken op kennisgebied met TU Delft en andere onderzoeksinstituten. Die helpen de gemeente ook heel veel bij het proces hierna en adviseren ook over wat deze gemeente nu moet doen om te kunnen verwachten dat de gemeente later nog wat geld van het Rijk krijgt. Utrecht heeft hierin als penvoerder een voortrekkersrol. Het college houdt de raad op de hoogte in de voorgangsrapportage over hoever het college in dat proces is. De gemeentebesturen hopen natuurlijk dat de gemeenten met hun eigen Gemeentefonds niet alleen verantwoordelijk zijn voor het prachtige erfgoed. Dat is ook in het belang van het Rijk. Spreekster meent dat zij alle vragen heeft beantwoord.

Mevrouw **Kool** (VOLT) had de vraag gesteld of er een speculatiebeding kan worden toegevoegd zodat eigenaren niet kunnen speculeren op waardevermeerdering van hun pand na herstel.

Volgens de **voorzitter** had mevrouw Kool die vraag ook bij de gemiste vragen kunnen stellen.

Wethouder **Streefland** denkt dat dit een van de dingen is die het college nog moet uitzoeken. Het is wat technisch van aard. Zij kan zich voorstellen dat dit een onderdeel wordt van die kostenregeling.

De **voorzitter** ziet dat er verder geen interrupties zijn. Hij komt bij de gemiste vragen.

Mevrouw **Stylianou** (D66) had ook nog iets opgemerkt over problemen met toegankelijkheid en bereikbaarheid conform de metingen van het CMU. Zij had gevraagd of de gemeente om die te voorkomen met de ondernemers in gesprek gaat.

Mevrouw **Zwinkels** (CDA) had gevraagd of er geen discussie kan ontstaan over wanneer iets wel of niet is hersteld. De wethouder gaf aan dat het casco wordt hersteld. Dat weet spreekster, maar het gaat haar erom of er een discussie kan ontstaan over wanneer het casco is hersteld en wanneer niet.

Mevrouw **Kool** (VOLT) had ook de vraag gesteld of het college wil onderzoeken of het autoverkeer op de Oudegracht verder kan worden beperkt.

Wethouder **Streefland** brengt naar voren dat het college natuurlijk niet helemaal kan tegengaan dat de weg open moet. Het probeert zoveel mogelijk met aanwijsborden en andere routes om eroverheen te komen. Dan komen allerlei mensen kijken hoe het er hier uit ziet. Het college heeft hier ook overleg over. Eén keer is het bij de Choorstraat misgegaan. Dan wordt de gemeente echt wel benaderd en hoort zij dat het niet goed gaat. Dan herstelt het college dat. Het gebied zal nooit helemaal ontoegankelijk zijn, daar doet het college alles aan, maar het zal wel een tijdje voor overlast zorgen. Dat zegt ook iets over dat andere punt: kan de gemeente er iets prachtigs van maken met de ondernemers? De gemeente werkt zoveel mogelijk doelmatig en zorgt ervoor dat er zo goed mogelijk wordt hersteld. Dat doet de gemeente in overleg. Er zijn echt genoeg ondernemers die de gemeente kunnen helpen om het wat leuker te maken. Zij kan aan de voorkant niet zeggen dat de gemeente daarin een grotere rol kan spelen dan zij nu al doet. Dat is het bereikbaar houden en het ervoor zorgen dat de ondernemers hier niet te veel last van hebben. In antwoord op de vraag van het CDA geeft spreekster aan dat de gemeente natuurlijk gaat voor het herstel. Dat is waterdicht maken en het is niet upgraden. Daar kan inderdaad discussie over komen. Zij gaat beluisteren of dat in de jaren negentig ook zo was.

Mevrouw **Stylianou** (D66) komt op het vorige punt terug. Het ging haar erom dat de weg naar de gemeente open is om samen met de ondernemers, het Ondernemersfonds Utrecht en het CMU ervoor te zorgen dat mensen naar dit gebied komen. Zij begrijpt dat het gebied fysiek toegankelijk blijft. Maar de cijfers laten zien dat desondanks de aantallen bezoekers teruglopen en dat die straten gewoon worden gemeden. Dat was haar punt.

Wethouder **Streefland** stelt dat de omgevingsmanager en de werfmeester een goed contact hebben met de partijen die mevrouw Stylianou noemt. Spreekster kan geen gouden bergen beloven omdat er overlast zal zijn en dat zal beperkend zijn, het is zoals het is. Maar daarbinnen probeert het college ervoor te zorgen dat het gebied zoveel mogelijk toegankelijk is en probeert het snel te werken. Hoe meer de gemeente in juridische problemen komt, hoe langer de straat open is. Wat het punt van het CDA over wel of niet herstel betreft, het college hoopt natuurlijk discussie te voorkomen door duidelijk in de samenwerkingsovereenkomst aan te geven wat het betekent dat de kelder wordt hersteld. Dat is het waterdicht maken, het grote herstelwerk zoals het dichtmaken van scheuren, etc. Daarover bestaat echt wel eenduidigheid. Maar dit soort problemen kan alleen in een goede en nauwe samenwerking met de keldereigenaar worden opgelost. Het zal best eens voorkomen dat een keldereigenaar zegt dat hij liever dat en dat ook nog had gewild of dat hij dacht dat dat en dat er ook onder viel. Het college probeert dat zoveel mogelijk te voorkomen, maar zij weet niet of dat helemaal zal lukken. Haar (hoge) verwachting is van wel, maar er wordt ook even nagevraagd hoe dat in de jaren negentig was toen de gemeente ook opdrachtgever was en of dit toen ook is voorgekomen. De commissie wordt daarover dus geïnformeerd in april 2025. VOLT ging in op schade door het verkeer. Een belangrijk onderdeel van het voorstel van 2021 was het beperken van schade door het verkeer. Het erfgoed daar kan een aslast van 2 ton hebben. Busjes en dergelijke kunnen erop. Het college heeft natuurlijk maatregelen genomen met paaltjes en met camera's. Die leiden echt tot een reductie van het grote verkeer. De andere vraag die VOLT stelt is of ook alle kleine auto's hier niet weg kunnen. Als spreekster kijkt naar oude plaatjes van de werven denkt zij dat dit zou moeten gebeuren, maar het is wat complexer dan dat. Het college houdt zich op dit moment vooral bezig met het weren van het zware verkeer. Dat blijkt effectief te zijn. Dit is een discussie die de commissie met de nieuwe wethouder Mobiliteit kan voeren. Uit een oogpunt van erfgoed en van de prachtige binnenstad is het echter volgens haar niet erg, als er wat parkeerplaatsen zouden verdwijnen. Maar dat kan niet zonder de eigenaren die hun auto soms nodig hebben.

De **voorzitter** bedankt de wethouder voor de beknopte beantwoording. Hij ziet dat de commissie geen behoefte heeft aan een tweede termijn. Hij gaat over tot de gedane toezeggingen. Toezegging 1 is dat het college in april 2015 weer komt met een voortgangsrapportage. Ook wordt dan weer een technische sessie aangeboden. Hierin is er dan meer aandacht voor risico's, aantallen eigenaren die wel en die niet meedoen, mogelijkheden nadeelcompensatie ondernemers en meer inzicht in hoe het begrip herstel goed kan worden gedefinieerd. Toezegging 2 luidt dat het college komt met een beleidskader voor aankoop van werfkelders uiterlijk in Q4 van 2025. Hij meent dat dit onderwerp als A-punt naar de raad kan gaan, maar hij ziet dat de heer Stam nog enigszins bedenkelijk kijkt.

De heer **Stam** (PvdA) veronderstelt dat dit raadsvoorstel sowieso niet naar de raad van de volgende week gaat. Hij vraagt vervolgens of de subsidie pas na april 2025 wordt vastgesteld.

5 Wethouder **Streefland** bevestigt het laatste. Het college gaat nu de fase in van de samenwerking met de keldereigenaren. Die subsidiereling zal dus later zijn. De technische sessie in april 2025 zal dus van groot belang zijn voor de commissie, ook omdat de commissie dan kan besluiten iets later te agenderen. Spreekster gaat nog niets doen wat nu al vastligt. Het zou haar erg helpen, als de raad haar niet aan de voorkant heel erg beperkt omdat er dan eigenlijk geen participatie is.

10 De heer **Stam** (PvdA) hoort een heel mooi betoog van de weethouder om het een A-punt te laten zijn. Dat is heel rol-zuiver. Hij neemt dan maar genoegen met dat A-punt, met dien verstande dat hij uitkijkt naar de uitwerking in april 2025.

15 De **voorzitter** constateert dat het raadsvoorstel als A-punt wordt doorgeleid naar de raad van volgende week donderdag. Hij bedankt alle aanwezigen voor hun inbreng en aanwezigheid en wenst hen een Heerlijk Avondje.

De **voorzitter** sluit de vergadering om 12.15 uur.

20 **Lijst van toezeggingen**

Agendapunt 7

25 - In de voortgangsrapportage van april 2025 met een voortgangsrapportage is onder meer aandacht voor risico's, aantallen eigenaren die wel en niet meedoen, mogelijkheden nadeelcompensatie ondernemers en meer inzicht in hoe we het begrip "herstel" goed kunnen definiëren. Ook wordt dan weer een technische sessie aangeboden.

30 - College komt met een beleidskader voor aankoop van werfkelders uiterlijk in Q4 2025